

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

dokonanej w dniach 13 – 14 marca 2015 r.
na kierunku *logistyka* prowadzonym
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym
na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl - członek PKA

członkowie:

- dr hab. Wojciech Downar - członek PKA

- prof. dr hab. Anna Czubała - ekspert PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał - ekspert PKA

- Agnieszka Szyndler – ekspert PKA - przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja w Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku na kierunku *logistyka* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Uczelnia rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia w specjalnościach *bankowość*, *podatki* oraz *rachunkowość i finanse przedsiębiorstw* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS-1-0145-179/RO/98 z dnia 31 lipca 1998 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku.

Uprawnienia do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego stopnia na Wydziale Finansów i Zarządzania - Uczelnia otrzymała decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 25 maja 2007 r. (nr DSW-2-01-4003-94-07), zaś decyzją nr DNS-WUN-6022-13455-2/SH/11 z dnia 30 marca 2011 r. - uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia.

Misja oraz Strategia Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku na lata 2009-2012 została uchwalona 11 grudnia 2009 r. Uchwałą nr 70/2009 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku. W wyniku zmian ewaluacyjnych Konwent Uczelni na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2013 r. Uchwałą nr 121/2013 uchwalił Strategię Wyższej szkoły Bankowej w Gdańsku do roku 2016. Strategia Uczelni stanowi załączniki do wymienionej uchwały. W

dokumencie tym określona została również misja Uczelni. W dokumencie tym określono także strategię dla jednostek organizacyjnych Uczelni, tj. dla Wydziału Finansów i Zarządzania oraz dla Wydziału Ekonomii i Zarządzania w Gdyni.

Uchwała Konwentu w sprawie strategii została podjęta już po decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie utworzenia kierunku *logistyka*.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Konwentu wraz z listami obecności w powyższych sprawach.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Misja Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku charakteryzuje sens istnienia Uczelni na rynku edukacyjnym. Misja wyjaśnia studentom, pracownikom i otoczeniu zewnętrznemu najistotniejsze elementy tożsamości Uczelni. Jej istotę wyraża hasło: „**Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej**”. Określa ona wartości stanowiące priorytet funkcjonowania Uczelni dając jednocześnie bardzo szerokie możliwości zakresu kształcenia. Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku jak i pozostałe Uczelnie z tego konsorcjum jako jedne z pierwszych Uczelni w Polsce zadeklarowała ścisłą współpracę z pracodawcami. Koncepcja kształcenia kierunku *logistyka* wpisuje się w misję Uczelni w pełnym zakresie gdyż kształci specjalistów na profilu praktycznym oferując studentom, poprzez formy kształcenia, perspektywy rozwoju zawodowego. Określone w misji *Partnerstwo* zakłada relację dwustronną i Uczelnia rozwijając misję deklaruje otwartość na opinie studentów i doskonałą organizację procesu nauczania. Uczelnia deklaruje orientację na innowacje w kształceniu, doskonalenie swojej działalności. Misja koncentruje się na rozwoju karier zawodowych z orientacją na praktyczne kształcenie oczekiwane przez rynek pracy. Uczelnia uwzględnia z wielką uwagą opinie pracodawców obserwując rynek pracy. Pomaga rozwijać kariery swoich studentów, szczególnie tych pracujących poprzez różne formy współpracy z biznesem. Wizja Uczelni wzmacnia realizację misji i postrzega Uczelnię jako Regionalnego lidera w kształceniu studentów łączących naukę i pracę. Strategia Uczelni określa cele strategiczne dla swoich Wydziałów: Wydziału Finansów i Zarządzania w Gdańsku oraz zamiejscowego Wydziału Ekonomii i Zarządzania w Gdyni. Głównymi celami strategicznymi Wydziału Finansów i Zarządzania są:

- Rozwój profilu kształcenia o kierunki spoza profilu ekonomiczno-prawnego
- Uelastycznienie zasad rozwoju oferty, możliwość tworzenia interdyscyplinarnych kierunków studiów
- Wzrost praktyczności na studiach I i II stopnia studiach podyplomowych oraz w zakresie kursów i szkoleń
- Wyposażenie kierunków i specjalności w dodatkowe certyfikaty oraz patronaty i instytucji

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* realizuje ten cel gdyż oferuje oprócz studiów licencjackich -studia inżynierskie a więc rozszerza profil kształcenia poza profil ekonomiczno-prawny i uelastycznia to kształcenie poprzez możliwość wyboru ścieżki licencjackiej i inżynierskich studiów. Koncepcja kształcenia kierunku *logistyka* zakłada duży stopień upraktycznienia, który realizuje się poprzez znaczący udział w procesie dydaktycznym kadry z doświadczeniem zawodowym, w tym wielu praktyków reprezentujących prestiżowe firmy logistyczne i spedycyjne, nowe formy zajęć takie jak warsztaty, wizyty studyjne, odpowiednie metody dydaktyczne jak np. gry strategiczne. Kierunek *logistyka* osadzony jest w dwóch obszarach kształcenia: w zakresie nauk społecznych oraz w zakresie nauk technicznych. Koncepcja kształcenia zakłada iż efekty kształcenia są określone w takich dyscyplinach jak: nauki o zarządzaniu, ekonomia, towaroznawstwo a w dziedzinie nauk technicznych w takich dyscyplinach jak: transport, budowa i eksploatacja maszyn. Najistotniejszym elementem w koncepcji kształcenia profilu praktycznego jest wprowadzenie studiów dualnych. Uczelnia podpisała 15 porozumień z

firmami sektora logistycznego dotyczących studiów dualnych, na których studenci wykonując pracę zawodową mają między innymi na przykład dublować czynności wykonywane przez pracowników formy w celu nabywania określonych umiejętności. Kolejnym ważnym elementem charakterystycznym procesu kształcenia jest relatywnie duże nasycenie treści kształcenia informatyzacją. W bardzo wielu przedmiotach wykorzystywane są specjalistyczne programy komputerowe co zapewnia zbliżenie kształcenia do warunków środowiska pracy.

Strategia Wydziału zakłada w koncepcjach kształcenia każdego kierunku w tym *logistyki* rozwój kompetencji dydaktycznych kadry co zostało zrealizowane między innymi przez zatrudnienie na wydziale metodyka, którego zadaniem jest współpraca z kadrami akademicką wzmacniającą jej kompetencje dydaktyczne, w tym doskonalenia i wprowadzania innowacyjnych metod dydaktycznych. Spotkanie ZO z metodykiem pozwoliło zapoznać się z działaniami wspomagającymi kompetencje dydaktyczne kadry, w tym w szczególności kadry wywodzącej się z praktyki gospodarczej.

Różnorodność i innowacyjność oferty kształcenia jest zapewniona po pierwsze poprzez kształcenie na dwóch stopniach czyli I i II stopniu studiów, co daje możliwość wyboru drogi zawodowej studenta a po drugie poprzez możliwość wyboru ścieżki licencjackiej i ścieżki inżynierskiej. Koncepcja kształcenia zakłada ponadto kształcenie na specjalnościach, co tworzy szansę na reagowanie na potrzeby i oczekiwania rynku pracy. I tak na studiach I stopnia licencjackich prowadzone są takie specjalności jak: *Logistyka* i spedycja, *Logistyka* międzynarodowa, Spedycja drogowa – krajowa i międzynarodowa. Na studiach I stopnia inżynierskich oferowane są specjalności: *Logistyka* produkcji, Projektowanie i eksploatacja systemów magazynowych, Projektowanie i eksploatacja inteligentnych systemów transportowych. Studia II stopnia proponują zaś takie specjalności jak: Zarządzanie procesami logistycznymi, *Logistyka* i inżynieria transportu, Projektowanie i eksploatacja systemów logistycznych, *Logistyka* i spedycja międzynarodowa, Studia II stopnia wraz ze studiami podyplomowymi. Jak widać paleta specjalności jest szeroka i pozwala na rozwijanie zainteresowań zawodowych. Studia II stopnia w swojej ofercie są zorientowane zarówno na absolwentów inżynierów, jak i licencjatów, co podkreśla różnorodność i elastyczność oferty.

Innowacyjność koncepcji kształcenia uwidacznia się w dużym stopniu nasycenia programu studiów w zajęcia wspomagane informatycznie. Wykorzystywane są odpowiednie programy komputerowe stosowane we współczesnym zarządzaniu sektorem logistycznym i funkcjonowaniu tego sektora. Ponadto w programie kształcenia są zajęcia eksponujące nauczanie opracowywania projektów, jak np. Metody efektywnego uczenia się i pisanie prac projektowych, które pokazują zintegrowane metody kształcenia tj. kształcenie komplementarne łączące klasyczne z blenden learning i on line.

1.2).

W określaniu koncepcji kształcenia kierunku *logistyka* biorą udział interesariusze zewnętrzni o wewnętrzni. Uczelnia współpracuje ze swoimi partnerami strategicznymi wśród których są prestiżowe firmy logistyczne i spedycyjne oraz transportowe. Są to np: PPT PKS Gdańsk-Oliwa SA, DTC w Gdańsku – Głębokowodny Terminal Kontenerowy, LPP SA w Gdańsku, Langowski Shipping, Bałtycki Terminal Drobnicowy w Gdyni, C. Hartwig Gdynia SA, DHL Express Polska sp. z o.o., FreshLogistics Sp. z o.o., International Paper – Kwidzyn SA, PKP Cargo. Ponadto w Uczelni od 2011 funkcjonuje Rada Programowa. Członkami Rady Programowej są przedstawiciele pracodawców, którzy działają w Zespołach Konsultantów Programowych wraz z przedstawicielami Uczelni –nauczycielami akademickimi, opiniują propozycje programowe w tym kierunku *logistyka*. Opinie członków Rady Programowej i Zespołów Konsultantów Programowych są wykorzystywane w doskonaleniu programu studiów. Ponadto współpracujący praktycy wskazują nowe potrzeby na rynku pracy, nowe trendy rynkowe, doradzają w zakresie certyfikowania kształcenia, co istotnie wzmacnia ofertę kształcenia. Kadra akademicka bierze udział w budowaniu koncepcji kształcenia zarówno w

pracach Rady Programowej jak również w pracach rady Wydziału, zespołach kierunkowych. Kadra w ramach prac Rady Wydziału podejmuje decyzje o kształcie programowym kierunku *logistyka*, zaś studenci biorą udział w tych pracach pośrednio poprzez systematyczne badania ankietowe oraz udział swoich przedstawicieli w Radzie Wydziału. Trzeba też podkreślić iż Uczelnia prowadzi od kilku lat systematyczne badania opinii swoich absolwentów - w ramach projektu *Badania atrybutów marki* i wykorzystuje je w doskonaleni koncepcji kształcenia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - ocena: wyróżniająca
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia na kierunku logistyka realizuje misję i strategię Uczelni oraz Wydziału oferując praktyczny profil kształcenia uwzględniający oczekiwania rynku pracy.

1.2) W procesie określania koncepcji kształcenia a w szczególności efektów kształcenia i perspektyw rozwojowych uczestniczą nauczyciele akademicy, Rada Programowa, Zespoły Konsultantów Programowych, absolwenci i studenci

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą nr 61/2012 z dnia 23 lipca 2012 r. Konwent – po pozytywnym zaopiniowaniu przez Senat - określił – zgodnie z przepisami Statutu - efekty kształcenia na kierunkach studiów realizowanych w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku zgodnych z krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, w tym dla ocenianego kierunku studiów.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzenia Senatu i Konwentu w czasie którego był zatwierdzony wymieniony wyżej dokument.

Zgodnie z §13, ust. 1, pkt. 29 Statutu WSB w Gdańsku efekty kształcenia dla kierunku *logistyka* zostały przyjęte uchwałą nr 61/2012 Konwentu z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów realizowanych przez WSB w Gdańsku. Upřednio efekty zostały zaopiniowane przez Senat. Uchwała Konwentu obejmuje, w postaci załącznika, opis efektów kształcenia dla kierunku *logistyka* dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, prowadzonego przez Wydział Finansów i Zarządzania w Gdańsku. Stosowaną praktykę przyjęcia efektów kształcenia również przez Konwent należy ocenić pozytywnie ponieważ pozwala ona zaangażować znaczne grono interesariuszy (w tym przedstawicieli założyciela Uczelni).

Kierunek *logistyka* został wyodrębniony z dwóch obszarów: obszaru nauk społecznych oraz nauk technicznych, odpowiednio w dziedzinach: nauk ekonomicznych (dyscypliny: nauki o zarządzaniu, ekonomia, towaroznawstwo) oraz nauk technicznych (dyscypliny: transport, budowa i eksploatacja maszyn). Przypisanie kierunku jest zgodne z rozporządzeniem w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych.

Efekty kształcenia sformułowane są na dwóch poziomach: kierunku oraz poszczególnych przedmiotów. Dla studiów I stopnia zostało sformułowanych łącznie 50 efektów kształcenia z uwzględnieniem ich struktury (W-19, U-23, KS-8). Przy formułowaniu efektów kierunkowych wykorzystano wszystkie efekty obszarowe z obszaru nauk społecznych oraz wybrane efekty z obszar nauk technicznych. Przy formułowaniu efektów kierunkowych wykorzystano wszystkie kompetencje inżynierskie. Efekty dla kierunku

logistyka I stopnia zostały podzielone na dwie części – część wspólną dla studentów studiów licencjackich oraz inżynierskich (efekty do W-13, do U-11 oraz KS-7 włącznie) oraz część realizowaną tylko przez studentów studiów inżynierskich (efekty od W-14, od U-12 do oraz od KS-8). Student ścieżki licencjackiej osiąga założone dla tej ścieżki 42 efekty wskazane w uchwale Konwentu, natomiast student ścieżki inżynierskiej osiąga dodatkowo 19 efektów (W-6, U-12, KS-1) odnoszących się do obszaru nauk technicznych oraz realizujących określone kompetencje inżynierskie. Taka konstrukcja efektów kształcenia zapewnia osiągnięcie przez każdego studenta kierunku wszystkich założonych efektów kształcenia.

Zależności pomiędzy efektami kierunkowymi i obszarowymi są dobrze zidentyfikowane i zachowana jest zasada, że efekt kierunkowy jest uszczegółowieniem efektu (efektów) obszarowych, z których został wyodrębniony. Efekty kierunkowe są określone zgodnie z opisem efektów kształcenia dla profilu praktycznego w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych (Załącznik nr 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego).

Dla studiów II stopnia wyodrębniono 31 efektów kształcenia (W-12, U-11, KS - 8). Dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych poszczególnych poziomów kształcenia sformułowane są takie same efekty kształcenia. Na studiach II stopnia nie jest realizowane kształcenie inżynierskie.

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* opiera się na kształceniu praktycznym, zorientowanym na rozwijanie takich cech jak przedsiębiorczość i umiejętność samodzielnego podejmowania decyzji w warunkach gospodarki rynkowej, dążenie do zdobywania i poszerzania wiedzy, jak również poszanowanie prawa i zasad etyki gospodarczej.

Merytorycznie koncepcja kształcenia ma odzwierciedlenie w ofercie kształcenia, która obejmuje łącznie 6 specjalności na studiach I stopnia oraz 7 specjalności na studiach II stopnia. Na studiach II stopnia kształcenia prowadzone jest w formie tradycyjnej oraz ze studiami podyplomowymi.

Dobór specjalności, ich umiejscowienie na poziomach studiów oraz na studiach inżynierskich i licencjackich stanowi o wewnętrznej spójności koncepcji kształcenia oraz jej właściwym odzwierciedleniu w opisie kierunkowych efektów kształcenia.

Przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane są w opisach poszczególnych przedmiotów (sylabusach). Dla każdego z przedmiotów sformułowano na ogół od kilku do kilkunastu efektów, z zachowaniem ich struktury. Efekty przedmiotowe są, dla większości przedmiotów, formułowane stosunkowo szczegółowo. Efekty te są spójne i logicznie powiązane z odpowiadającymi im efektami kierunkowymi. Również efekty modułu praktyk są w sposób logiczny odniesione do efektów kierunkowych i ujęte są w macierzy efektów kształcenia.

Uczelnia uwzględnia opinie absolwentów i przedstawicieli pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia. Dokonuje tego poprzez systematyczne badania atrybutów marki, które są przeprowadzane m.in. wśród absolwentów Uczelni (por. punkt dotyczący monitorowania losów absolwentów) oraz współpracujących z Uczelnią pracodawców, jak również poprzez funkcjonującą przy Uczelni Radę Programową (wcześniej Rada Przedsiębiorców).

Wydział Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku dla programu kształcenia na kierunku *logistyka* opracował macierz efektów kształcenia, dla każdego toku studiów osobno (licencjackie, inżynierskie i magisterskie). W opisach przedmiotów, w części „Szczegółowe efekty kształcenia modułu/przedmiotu” określone są efekty przedmiotowe, które odnosi się do efektów kierunkowych. Odniesienia te są logiczne i na ich podstawie można stwierdzić, że osiągając dany efekt przedmiotowy student realizuje zakładany efekt kierunkowy. Tworzy to spójny system współzależności efektów przedmiotowych i kierunkowych.

Efekty dla praktyk zawodowych zostały sformułowane w opisie modułu (sylabusie) „Praktyka zawodowa”. Moduł ten jest szczególnie istotny dla koncepcji kształcenia

i programu studiów kierunku *logistyka* realizowanego w ramach profilu praktycznego. Zakładane efekty kształcenia dla praktyk zawodowych (łącznie 8 efektów dla studiów licencjackich i 7 dla inżynierskich) zostały sformułowane w sposób ogólny, ale w pełni poprawny i adekwatny do charakteru praktyki zawodowej. Dobrze zróżnicowane są efekty praktyki zawodowej określone dla ścieżki licencjackiej oraz inżynierskiej. Dla praktyk zawodowych na II stopniu sformułowanych jest 10 efektów. W każdym przypadku efekty obejmują zarówno wiedzę, umiejętności, jak i kompetencje społeczne.

Podsumowując można stwierdzić, że możliwa jest realizacja kierunkowych efektów kształcenia określonych w koncepcji kształcenia kierunku *logistyka*, w wyniku zrealizowania w procesie kształcenia celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i praktyk zawodowych.

W opinii studentów efekty przedmiotowe, na ocenianym kierunku, pozwalają na osiągnięcie wszystkich zakładanych kierunkowych efektów kształcenia.

Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku *logistyka*, stanowiący część programu kształcenia, jest dostępny w dziekanacie oraz w serwisie internetowym Extranet. Ponadto stosunkowo szczegółowy opis sylwetki absolwentów poszczególnych specjalności wraz z opisem efektów (z podziałem na wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne) znajduje się na stronie internetowej Uczelni oraz w ogólnie dostępnych informatorach dotyczących studiów, w tym na ocenianego kierunku. W przypadku efektów przedmiotowych prowadzący przedmiot ma obowiązek przedstawienia studentom na pierwszych zajęciach opisu przedmiotu, w tym scharakteryzowania efektów kształcenia.

Podczas pierwszych zajęć w semestrze, studenci kierunku *logistyka*, są zapoznawani z przedmiotowymi efektami kształcenia. Są one dostępne za pośrednictwem wirtualnego dziekanatu Uczelni, zwanego *Extranetem*.

2.2).

Efekty kierunkowe, ocenianego kierunku zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Dobrze zróżnicowany jest poziom trudności efektów na I i II stopniu studiów. Efekty przedmiotowe sformułowane są na ogół prawidłowo. Jednak dla wielu przedmiotów (dotyczy to wszystkich poziomów i form kształcenia) jako efekty przedmiotowe zapisane są efekty kierunkowe. W przypadku niektórych przedmiotów efekt kierunkowy odpowiada specyfice przedmiotu. Jednak w wielu przypadkach opis efektów dla przedmiotu nie nawiązuje bezpośrednio do treści przedmiotu (np. „Planowanie i sterowanie produkcją”, „Zarządzanie kapitałem ludzkim w przedsiębiorstwie logistycznym”, „Technologie w pasażerskim transporcie zbiorowym” – w tym ostatnim przypadku żaden z efektów w zakresie wiedzy nie odnosi się do przedmiotu, nie ma bowiem wskazanej w sylabusie konkretnej wiedzy z zakresu zagadnień bezpośrednio związanych z technologiami w transporcie zbiorowym).

Należałoby, wobec powyższego, dokonać przeglądu sylabusów pod kątem prawidłowości określenia efektów przedmiotowych, tak by nie miały one takiego samego (lub bardzo podobnego opisu jak efekty kierunkowe), ale stanowiły ich uszczegółowienie przy uwzględnieniu wiedzy i umiejętności, które nawiązują bezpośrednio do treści programowych przedmiotu.

Studenci ocenianego kierunku wiedzą co to są efekty kształcenia, i są one w ich opinii wyrażone w sposób przejrzysty.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta oraz dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach w przypadku studiów I stopnia:

- W pkt. II - Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni – wskazane byłoby określenie statusu Uczelni, tj. „niepubliczna Uczelnia zawodowa”, zamieszczenie informacji, na podstawie jakiej ustawy funkcjonuje obecnie Uczelnia
- W pkt. III – Informacje o poziomie wykształcenia – ust. 1 – Poziom posiadanego wykształcenia – wskazane jest wpisywanie określeń zgodnych z ustawą, tj. „studia pierwszego stopnia” (a nie jak wpisuje Uczelnia – wyższe studia zawodowe).
- W pkt. IV - Informacje o treści studiów - w ust.3 wskazane jest uzupełnienie wpisów przy semestrach o rok akademicki, oraz oceny z pracy dyplomowej

Natomiast w suplementach dla studiów II stopnia:

- w pkt. IV - Informacje o treści studiów i osiągniętych wynikach - w ust. 4.2 – uzupełnienie podstawy prawnej realizowanego kształcenia o uchwałę Rady Wydziału, która zatwierdziła plany studiów i programy kształcenia dla odpowiedniego roku, w którym było realizowane kształcenie.

Przechowywanie efektów kształcenia

W Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku obowiązują zapisy „Instrukcji kancelaryjnej” oraz „Instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania Archiwum Zakładowego Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku stanowiących załączniki do Zarządzenia nr 9/2009 Kanclerza z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia operacyjnych procedur funkcjonowania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku określające zasady postępowania, mające zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych. Ponadto Instrukcja określa zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych.

Po upływie 2 lat, tj. po obronie, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego, sporządzonego zgodnie z oznaczeniem przewidzianym w instrukcji oraz zgodnie z określonymi w niej symbolami.

Efekty kształcenia (dokumentacja z egzaminów, sprawdzianów oraz innych prac studentów) są przechowywane w pomieszczeniach Katedr przez okres kolejnego roku akademickiego następującego po okresie sesji egzaminacyjnej (1,5 roku). Zapisy w tym zakresie uregulowane zostały w Zarządzeniu nr 1/2014 Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 8 stycznia 2014 r. w sprawie archiwizowania prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych studentów.

System weryfikacji efektów kierunkowych i przedmiotowych zbudowany na Wydziale dla kierunku *logistyka* pozwala na sprawdzenie wszystkich kategorii efektów. Podstawy weryfikacji efektów kształcenia określone są w Regulaminie studiów (przede wszystkim w rozdziałach IV, VI, VIII i IX), w których opisane są ogólne zasady zaliczania przedmiotów, przeprowadzania egzaminów, w tym egzaminu dyplomowego oraz praktyk zawodowych.

Wszystkie przedmioty kończą się zaliczeniem na ocenę bądź egzaminem. Przedmioty podstawowe i kierunkowe na ogół kończą się egzaminem, co należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia weryfikacji podstawowej wiedzy i umiejętności studenta. Regulamin studiów określa również sposoby postępowania w przypadku, gdy student nie osiągnie założonych efektów kształcenia (zasady rejestracji na kolejny semestr z długiem, warunki dopuszczenia do egzaminu komisyjnego, itp.). W kartach przedmiotów znajduje się część „Opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia”, w której w ujęciu tabelarycznym określone są metody weryfikacji każdego efektu przedmiotowego (np. grupowa praca zaliczeniowa, aktywność na ćwiczeniach, egzamin z wykładów, test, itp.), za pomocą których osiąga się konkretny efekt przedmiotowy i pośrednio kierunkowy. W tabeli ujęte są efekty zarówno z zakresu wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Taki system weryfikacji efektów kształcenia jest prosty i zrozumiały. W oparciu o określone w sylabusie zależności można stwierdzić, że każdy efekt jest możliwy do zweryfikowania, dla

wszystkich przedmiotów w toku studiów, również dla modułu praktyk zawodowych. Przyjęte i stosowane na kierunku *logistyka* zasady weryfikacji efektów kształcenia są prawidłowe.

Ocena efektów kształcenia dokonywana jest w procesie realizacji zakładanego programu kształcenia, w tym w procesie egzaminowania oraz w procesie dyplomowania. Do najczęściej stosowanych sposobów oceny przedmiotowych efektów kształcenia można zaliczyć m.in.: ćwiczenia w grupach, projekt grupowy, egzamin, studia przypadków, opracowania indywidualne, opracowania grupowe, aktywność na zajęciach, prezentacje, sprawozdania laboratoryjne, itp. Metody weryfikacji efektów przedmiotowych są bardzo dobrze dostosowane do specyfiki przedmiotu: jego formy i charakteru zajęć (np. dla przedmiotów „Logistyczna gra decyzyjna”, „Wprowadzenie do zarządzania łańcuchem dostaw”, „Rachunek kosztów działań logistycznych”). Weryfikacja etapowych efektów kształcenia obejmuje także specyficzne metody, związane z kontekstem przedmiotu, jak np.: ankieta audytoryjna, ćwiczenia w systemach informatycznych (np. ELSE.EDU).

W celu oceny stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia Zespół Oceniający przeanalizował wybrane prace egzaminacyjne i zaliczeniowe. Na podstawie ich przeglądu można stwierdzić, że na kierunku *logistyka* istnieje możliwość weryfikowania efektów kształcenia, przy wykorzystaniu stosowanych metod zaliczeń i egzaminów. Prace przejściowe są różnorodne, wśród nich występuje wiele zespołowych prac projektowych. Prace te są na różnym poziomie merytorycznym, ale oceny są na ogół adekwatne do ich poziomu.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany również na etapie procesu dyplomowania. Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac licencjackich, inżynierskich oraz magisterskich. Przeanalizowano tematykę łącznie 230 prac absolwentów kierunku *logistyka*. Wszystkie prace dotyczą bezpośrednio zagadnień logistyki. Nie stwierdzono tematów prac, które byłyby niezgodne z efektami kierunku.

Ogólne zasady dyplomowania określone są w Regulaminie studiów (Rozdziały VIII, IX i X). Regulamin studiów reguluje wszystkie główne zagadnienia związane z przeprowadzeniem egzaminu dyplomowego, m.in. tryb powoływania i skład komisji egzaminu dyplomowego, warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, zasady oceniania na egzaminie dyplomowym, itp. Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: egzaminu kierunkowego oraz obrony pracy dyplomowej. Dobrym rozwiązaniem, z punktu widzenia weryfikacji efektów kształcenia, jest konieczność otrzymania pozytywnej oceny z każdej części egzaminu.

Komisję egzaminacyjną powołuje Dziekan w składzie: przewodniczący, promotor i recenzent. Na egzaminie dyplomowym student odpowiada na jedno pytanie z kierunku oraz na dwa pytania z pracy. Pytania na egzamin dyplomowy są opracowane prawidłowo. Obejmują stosunkowo szeroki zakres zagadnień związanych z logistyką. Formuła stosowana przy obliczaniu średniej oceny na dyplomie jest określona prawidłowo, nadając stosunkowo wysoką wagę średniej ze studiów (50% średniej ze studiów, 25% z oceny pracy dyplomowej oraz 25% z egzaminu dyplomowego).

Student pisze pracę dyplomową na I stopniu pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora. Na studiach II stopnia, wymogi są wyższe: promotorem może być samodzielny pracownik nauki, a za zgodą Senatu promotorem może zostać doktor. Takie rozwiązanie jest prawidłowe, zapewniające odpowiedni poziom opieki merytorycznej nad pracą.

Seminaria na studiach I stopnia prowadzone są przede wszystkim przez doktorów. Na ścieżce inżynierskiej seminaria prowadzą również doktorzy z tytułem zawodowym inżyniera. W kilku przypadkach seminarium prowadzą profesorowie. Seminaria na studiach II stopnia prowadzone są w zdecydowanej większości przez doktorów. Profesorowie w obsadzie są reprezentowani nieco liczniej niż na studiach I stopnia, jednak ich udział jest stosunkowo

niewielki. Należy jednak zaznaczyć, że w pracach magisterskich ściśle przestrzegana jest zasada, że recenzent albo promotor jest profesorem.

Stosowany na ocenianym kierunku studiów system dyplomowania, obejmujący przygotowanie pracy dyplomowej i przeprowadzenie egzaminu dyplomowego, pozwala na prawidłowe zmierzenie i ocenę efektów kształcenia.

Prawidłowości pomiaru efektów kształcenia dokonano również poprzez analizę wystawianych ocen. Struktura ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej nie budzi zastrzeżeń. Łącznie na studiach I i II stopnia oceny rozkładają się stosunkowo równomiernie. Największy odsetek stanowią oceny dostateczne (27,5%), oceny dobre (20,8%) oraz oceny bardzo dobre (17,3%). Ocen niedostatecznych wystawiono 10,2%. Struktura ocen z ostatniej sesji świadczy, że nie ma tendencji do zawyżania ocen, a oceny słabe są wystawiane stosunkowo często, co świadczy o pewnej rzetelności weryfikacji efektów kształcenia.

Wśród ocen z egzaminu dyplomowego największy odsetek stanowią oceny dobre (35,1%), oceny bardzo dobre (22,0%). Ocen dostatecznych wystawiono 6,9%. Taka struktura ocen wynika, z jednej strony ze specyfiki egzaminu dyplomowego, z drugiej z faktu, że dwa (na trzy) pytania na egzamin dyplomowy są z zakresu pracy.

Oceny wystawione podczas sesji egzaminacyjnych i oceny prac dyplomowych wskazują, że weryfikowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odbywa się prawidłowo, a kierunkowe efekty kształcenia, w tym zakresie, są weryfikowane w sposób prawidłowy.

Kryteria oceny opracowane przez prowadzących zajęcia w opinii studentów są zrozumiałe dla studentów, a wykładowcy stosują się do nich przez cały okres trwania kursu.

Ogólne wymagania dotyczące standaryzacji wymagań oraz zasad oceniania zostały określone w Regulaminie studiów. W Regulaminie studiów określono ogólne zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów oraz semestru, a w szczególności: stosowaną skalę ocen, sposób traktowania nieobecności, tryb zaliczania przedmiotów i przeprowadzania egzaminów. Ponadto informacja o standaryzacji wymagań zawarta jest w kartach przedmiotów. Z jednej strony informacja taka znajduje się w części „Praca indywidualna studenta”, w której określone jest jakie rodzaje aktywności składają się na pracę własną studenta. Również w części „Sposób zaliczenia” zawarta jest informacja o formie zaliczenia/egzaminu oraz jakiego rodzaju aktywności studenta brane są pod uwagę przy ocenie końcowej (np. ocena bieżąca ćwiczeń, przygotowanie referatu, analiza tekstów źródłowych, projekty indywidualne i grupowe, udział w dyskusji punktowanej, itd.). Informacje dotyczące wymagań stawianych studentowi z poszczególnych przedmiotów są opisane w sylabusie w sposób pełny.

Odsiew studentów na kierunku *logistyka* jest na umiarkowanym poziomie: na I stopniu studiów na wszystkich formach w r.a. 2013/2014 wyniósł średnio 19%, a na II stopniu średnio 13%. Na I stopniu największy odsiew występuje na pierwszym roku studiów niestacjonarnych (34%). Podobnie jest na studiach II stopnia (18%). Najczęstszą przyczyną skreśleń w przypadku wszystkich lat, poziomów i form jest skreślenie na wniosek studenta oraz zaległości finansowe. Brak postępów w nauce jest najrzadziej występującą przyczyną skreśleń. Taką wielkość i strukturę odsiewu można uznać za typową, jednak wśród przyczyn wysoki odsetek stanowią rezygnacje, a brak jest skreśleń ze względu na brak postępów w nauce – chociaż analiza ocen z niektórych przedmiotów w sesji wskazuje na stosunkowo wysoki odsetek ocen niedostatecznych.

Informacje na temat systemu weryfikacji efektów kształcenia zawarte są w Regulaminie studiów oraz w programie kształcenia, w szczególności w kartach opisów przedmiotów. Dokumenty te są powszechnie dostępne w dziekanacie, w bibliotece oraz w systemie Ekstranet. Ponadto informacje dotyczące poszczególnych przedmiotów podawane są studentom na pierwszych zajęciach.

Według studentów kierunku *logistyka*, system weryfikacji efektów kształcenia zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen a wymagania stawiane wobec studentów są wystandaryzowane.

Podczas pierwszych zajęć w semestrze, studenci są informowani przez nauczycieli akademickich o warunkach zaliczenia przedmiotu. Według studentów system weryfikacji ich osiągnięć jest dostosowany do charakteru kierunku, a dla każdego z przedmiotów forma zaliczenia i weryfikacja częściowa jest opisana w sylabusie. Stosowanymi formami oceny są testy, kolokwia oraz egzaminy w formie pisemnej i ustnej.

Zakres stosowania e-learningu w prowadzeniu zajęć dydaktycznych na kierunku *logistyka* jest niewielki. W całości na platformie e-learningowej realizowany jest kurs BHP. Największy zakres wykorzystania e-learningu dotyczy studiów niestacjonarnych, na których tą metodą realizowanych jest 30 godzin języka obcego. Do nauczania języków obcych na studiach niestacjonarnych wykorzystywane jest oprogramowanie firmy RosettaStone. Firma ta oferuje interaktywne oprogramowanie wykorzystywane do nauki języków obcych. Nauka na platformie rozpoczyna się od zrobienia testu kwalifikacyjnego, na podstawie którego przygotowywane są dla studenta dalsze aktywności. Oprogramowanie umożliwia nabywanie umiejętności językowych w zakresie mówienia, pisania, czytania, słuchania oraz rozumienia tekstu. Student ma również możliwość wykonywania ćwiczeń interaktywnych, w których na podstawie nagrań wideo może rozwijać umiejętności mówienia i komunikowania się.

Oprócz języka obcego platformę e-learningową wykorzystuje się do prowadzenia przedmiotu „Metody efektywnego uczenia się i pisania prac projektowych”. Kurs ten zawiera pełny kontent e-learningowy. W tym przypadku e-learning stanowi bardzo dobre uzupełnienie prowadzenia zajęć metodą tradycyjną.

Ponadto na każdym z przedmiotów istnieje możliwość korzystania z e-serwisów, które stanowią platformę informacyjną dla studentów i prowadzących zajęcia. Dla ww. przedmiotów prowadzonych z wykorzystaniem platformy, egzaminy i zaliczenia odbywają się w sposób tradycyjny.

Pomocnicza rola oraz stosowane metody wykorzystania e-learningu na kierunku *logistyka* pozwalają stwierdzić, że e-learning sprzyja bieżącej weryfikacji uzyskanych efektów kształcenia.

2.4)

Uczelnia posiada duże doświadczenie w zakresie badania rynku pracy, w szczególności w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów. Badania realizowane są wielotorowo. Od roku 2008, badania przeprowadzane były w ramach projektu: „Pomorski Port Edukacji i Praktyki – Program Rozwoju WSB w Gdańsku”. Ostatni cykl badań przeprowadzony był w I kwartale 2012 r. W badaniu wzięło udział 89 absolwentów WSB w Gdańsku. Ankieta składała się z 20 pytań, pytania są wyczerpujące, pozwalające na pozyskanie dobrej informacji zwrotnej. Przedstawiony Zespołowi Oceniającemu raport z badania zawiera wnioski i rekomendacje.

Ponadto Wyższa Szkoła Bankowa we Gdańsku prowadzi badania losów absolwentów w ramach cyklicznych badań przeprowadzanych w skali całej Uczelni – Badanie atrybutów marki.

W badaniu uczestniczą absolwenci zarówno studiów I i II stopnia, absolwenci studiów podyplomowych, jak i absolwenci MBA (pół roku od ukończenia studiów). Badanie podzielone jest na dwie części w zależności od częstotliwości przeprowadzania: BAM-1 (badanie coroczne) oraz BAM-3 (badanie co trzy lata). Badanie losów absolwentów jest dokonywane corocznie, w okresie kwiecień – czerwiec. Ze względu na duże znaczenie jakie Uczelnia przywiązuje do tego badania, wyniki badania są szczegółowo analizowane i uwzględniane są przy podejmowaniu działań nad doskonaleniem m.in. oferty i programu kształcenia. Metodyka badania przewiduje szczegółową procedurę i harmonogram sposobu analizy, prezentacji i uwzględniania wyników badań w działaniach doskonalących.

Wydział udostępnił Zespołowi Oceniającemu raport końcowy Badanie atrybutów marki 2014. W ramach badania zebrano łącznie 14,4 tys. ankiet. Badanie uwzględnia podział na kierunki, w tym *logistykę*.

Przeprowadzane na podstawie wyników badań analizy są bardzo szczegółowe. Uczelnia dysponuje dobrą informacją zwrotną na temat losów zawodowych absolwentów (m.in.: czy ukończone studia pokrywają się z wykonywaną pracą, jaki odsetek absolwentów pracuje, jakich umiejętności brakuje w wykonywanej pracy zawodowej, itd.). Należy również zauważyć, że większość analiz w zakresie badania losów absolwentów jest dokonywana w przekroju czterech ostatnich lat, co pozwala śledzić dynamikę uzyskiwanych odpowiedzi. Analizy powyższe wykorzystywane są do wprowadzania modyfikacji w programach studiów, w szczególności w opracowywaniu nowych specjalności. Można zatem stwierdzić, że Uczelnia wypracowała system badania, analizy oraz uwzględniania ich wyników w podejmowanych decyzjach w zakresie kształcenia. Ponadto Uczelnia przywiązuje dużą wagę do relacji z absolwentami, co przejawia się również w informacjach zawartych na stronie internetowej WSB w Gdańsku. Na stronie absolwenci mogą znaleźć informację dotyczącą m.in. dalszej oferty edukacyjnej, ofert pracy, możliwości korzystania z biblioteki Uczelni, itp.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

W czasie wizytacji na kierunku *logistyka* Zespół Oceniający przeanalizował wybrane prace śródsesemestralne, zaliczeniowe i egzaminacyjne, pod kątem oceny możliwości weryfikacji założonych efektów przedmiotowych. Stopień trudności egzaminów, wymagań nie budził zastrzeżeń.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Sposób wyodrębnienia kierunku *logistyka* z obszarów nauk społecznych i technicznych jest właściwy. Przypisanie efektów kształcenia do dyscyplin jest prawidłowe. Wydział opracował system opisu efektów kształcenia dla kierunku oraz dla każdego z przedmiotów. Efekty przedmiotowe i kierunkowe tworzą spójną całość. Opis efektów kształcenia odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia dla kierunku *logistyka*, która opiera się na kształceniu praktycznym. Koncepcja kształcenia ma również odzwierciedlenie w specjalnościach oferowanych na poszczególnych poziomach, formach i tokach studiów. Zakładane efekty kształcenia są opisane w sylabusach przedmiotów, które są dostępne za pośrednictwem platformy *Extranet*.

2.2) Efekty kierunkowe, jak i przedmiotowe są sformułowane w sposób na ogół zrozumiały i umożliwiający ich weryfikację. W przypadkach pojedynczych przedmiotów sformułowane efekty przedmiotowe są bardzo ogólne i podobne lub identyczne jak opis efektu kierunkowego. W takich przypadkach należałoby doprecyzować opis efektu przedmiotowego, tak aby uwzględniał on wiedzę i umiejętności nawiązujące bezpośrednio do treści programowych przedmiotu. W opinii studentów, efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały, a ich system weryfikacji opracowany w sposób przejrzysty.

2.3) Wydział Finansów i Zarządzania, na którym realizowany jest kierunek *logistyka* opracował system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, umożliwiającą weryfikację wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. System ten jest kompletny, tzn. obejmuje wszystkie etapy procesu kształcenia, w tym proces przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, proces dyplomowania oraz odbywania praktyk zawodowych. Proces dyplomowania nie budzi zastrzeżeń. Informacje nt. stosowanego

systemu oceny efektów kształcenia są ogólnodostępne dla studentów, a sam system jest wystandaryzowany i zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen.

2.4) Uczelnia posiada wieloletnie doświadczenie w monitorowaniu losów zawodowych swoich absolwentów. Podstawowym narzędziem służącym monitorowaniu losów absolwentów jest cyklicznie przeprowadzane badanie atrybutów marki. Badanie losów absolwentów jest dokonywane corocznie, w okresie kwiecień–czerwiec. Ze względu na duże znaczenie jakie Uczelnia przywiązuje do tego badania, wyniki badania są szczegółowo analizowane i uwzględniane są przy podejmowaniu działań nad doskonaleniem m.in. oferty i programu kształcenia. Najnowsze badanie absolwentów zostało przeprowadzone w 2014 r. Analiza wyników badań dostarcza rzetelnej informacji, nie tylko o losach zawodowych absolwentów, ale również pozwala na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kształcenia na Wydziale.

Kryterium 3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału.

Rada Wydziału Finansów i Zarządzania na posiedzeniu w dniu 31 maja 2012 r. Uchwałą nr 8/2012 zatwierdziła plany i programy studiów pierwszego i drugiego stopnia dla ocenianego kierunku studiów na rok akademicki 2012/2013, Uchwałą nr 3/2013 z dnia 12 kwietnia 2013 r. na rok akademicki 2013/2014, zaś Uchwałą nr 16/2014 z dnia 8 lipca 2014 r. na rok akademicki 2014/2015..

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału wraz z listami obecności, w czasie których były zatwierdzone wymienione wyżej dokumenty. W posiedzeniach tych organów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Programy studiów zostały opracowane dla wszystkich poziomów studiów (I i II), rodzajów (I stopnia licencjackie i inżynierskie) oraz form (stacjonarne i niestacjonarne). Wszystkie programy studiów mają jednolitą strukturę, tj. obejmują przedmioty ogólne, przedmioty kierunkowe oraz specjalnościowe. Dodatkowo na studiach II stopnia występuje blok przedmiotów stanowiących wyrównanie różnic programowanych (4 dodatkowe przedmioty) dla absolwentów studiów I stopnia kierunków nieekonomicznych.

Na kierunku *logistyka* I stopnia kształcenia trwa 6 semestrów na studiach licencjackich oraz 7 semestrów na studiach inżynierskich. Na studiach II stopnia kształcenie trwa 4 semestry. Studia I stopnia licencjackie stacjonarne obejmują łącznie 1.412 h (plus praktyki w wymiarze 480 h), niestacjonarne 930 h, stacjonarne inżynierskie 1.684 h oraz niestacjonarne 1.122 h. Na studiach II stopnia wymiar godzinowy studiów wynosi 434 h, a w przypadku ścieżki powiązanej ze studiami podyplomowymi 494 h. Na studiach II stopnia kształcenie odbywa się tylko na studiach niestacjonarnych. Wymiar godzin w planach studiów jest wystarczający do osiągnięcia założonych dla kierunku efektów kształcenia. Na studiach I stopnia licencjackich kształcenia prowadzone jest na 3 specjalnościach „logistyka i spedycja”, „logistyka międzynarodowa” oraz „spedycja drogowa – krajowa i międzynarodowa”. Na studiach inżynierskich realizowane są 3 specjalności: „logistyka produkcji”, „projektowanie i eksploatacja systemów magazynowych”, „projektowanie i eksploatacja inteligentnych systemów transportowych”. Oferta dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest taka sama. Na studiach II stopnia w planie studiów realizowane są

4 ścieżki specjalizacyjne. Stosowaną na Uczelni formą kształcenia jest połączenie studiów II stopnia ze studiami podyplomowymi. W przypadku studiów połączonych ze studiami podyplomowymi, dla każdej ze ścieżek specjalizacyjnych określony jest kierunek studiów podyplomowych, który jest realizowany jednocześnie w toku studiów. Do specjalności „projektowanie i eksploatacja systemów logistycznych” dedykowane są studia podyplomowe „zarządzanie systemami logistycznymi” dla specjalności „transport i spedycja” dedykowane są studia podyplomowe „transport i spedycja”, a dla specjalności „logistyka i inżynieria transportu” dedykowane są studia „zarządzanie systemami logistycznymi”. Plan takich studiów obejmuje blok przedmiotów specjalnościowych (214 h), które student wybiera jako kierunek studiów podyplomowych. Wyprofilowanie tych specjalności oraz dobór ich merytorycznych treści w pełni odpowiada realizowanym na kierunku *logistyka* efektom kształcenia. Zdaniem Zespołu oceniającego łączenie ścieżki podyplomowej ze specjalności kształcenia na studiach II stopnia jest dyskusyjne, gdyż są to formy o zróżnicowanych celach kształcenia.

Dla każdego z przedmiotów znajdujących się w programie studiów została opracowana karta modułu/przedmiotu, która zawiera informacje m.in.: o celach i efektach danego przedmiotu, treściach kształcenia, formach zajęć dydaktycznych i metodach kształcenia. Treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów opisane są w kartach przedmiotów w części „Szczegółowy program zajęć. Treści programowe”. Treści przedmiotów określone są na ogół z dosyć dużym stopniem szczegółowości, z podziałem na kolejne tematy. W kartach przedmów dla każdego z realizowanych tematów w ramach danego przedmiotu, przypisane są efekty przedmiotowe, które są przez te treści osiąmane. Daje to szczegółowe i spójne odniesienie, pozwalające stwierdzić, że opanowanie przez studenta określonych treści zapewni realizację efektu przedmiotowego, a w konsekwencji kierunkowego. Na ścieżce inżynierskiej występuje stosunkowo duże nasycenie przedmiotami o charakterze inżynierskim, m.in.: „Projektowanie inżynierskie w logistyce”, „Komputerowe wspomaganie prac inżynierskich”, „Matematyka”, „Mechanika i wytrzymałość materiałów”, „Projektowanie procesów produkcyjnych”, „Projektowanie inteligentnych systemów transportowych”, „Automatyka i robotyka w inteligentnych systemach transportowych”.

W toku studiów przewidzianych jest pięć form zajęć: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt oraz e-learning. Wykłady stanowią od ok. 25% do ok. 36% ogólnej liczby godzin zajęć. W strukturze zajęć dominują konwersatoria lub ćwiczenia. Dobrym założeniem przyjętym przez Wydział jest planowanie przedmiotów specjalnościowych jako zajęcia konwersatoryjne. Zajęcia projektowe przewidziane są dla kilku przedmiotów w łącznym wymiarze od 100 do 160 h. Zajęcia te obejmują samodzielną pracę studenta nad zadanym projektem.

Struktura zajęć biorąc pod uwagę wykłady oraz konwersatoria jest prawidłowa. Wykłady przewidziane są przede wszystkim z przedmiotów kierunkowych oraz z kilku przedmiotów specjalnościowych. Laboratoria w toku studiów planowane są jako zajęcia konwersatoryjne. Zajęcia tego typu odbywają się z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania. Oprogramowanie wykorzystane w procesie dydaktycznym to m.in.: pakiet *elsEDU*, w skład którego wchodzi takie moduły jak: *ELS.ERP.EDU*, *ELS.WMS.EDU*, *ELSE.ECO.BB* – portal B2B. Wydział korzysta również z modułu *ELS.WMS.XM*, w którym w sprzężeniu z magazynowymi urządzeniami mobilnymi można przeprowadzać wizualizację magazynu 3D. Ponadto w procesie dydaktycznym wykorzystywane są programy *ASENT* – system sprzedaży mobilnej oraz program *ARIS* do modelowania wspomaganych komputerowo systemów informacyjnych. Uczelnia ma podpisaną umowę o przeprowadzenie zajęć laboratoryjnych z Podstaw Elektroniki i Elektrotechniki. Tematyka i treści laboratoriów w pełni odpowiadają założonym celom i efektom kształcenia na kierunku *logistyka*.

Podział zajęć na wykłady, ćwiczenia i konwersatoria jest właściwy, umożliwiającą studentom opanowanie treści koniecznych do zrealizowania celów i efektów wskazanych dla

poszczególnych przedmiotów. Wysoko należy ocenić dobrą ofertę zajęć prowadzonych w laboratoriach na specjalistycznym oprogramowaniu.

Stosowane metody dydaktyczne są opisane w sylabusie w części „Metody dydaktyczne”. Do najczęściej spotykanych metod dydaktycznych należą: prezentacja multimedialna, realizacja projektów w grupach, dyskusja, case study, projekt, podróże studyjne. Dla wielu przedmiotów określone są specyficzne metody dydaktyczne np. gry decyzyjne, ćwiczenia laboratoryjne z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, m.in. ELSE ERP, ELSE EDU, WMS, system klasy ERP (SAP). Dla niektórych przedmiotów metody określone są bardzo szczegółowo (np. dla przedmiotu „Systemy zarządzania łańcuchem dostaw”). Podkreślenia wymaga fakt dobrego dostosowania metod dydaktycznych do specyfiki przedmiotu.

Zaznaczyć należy, że od przyszłego roku akademickiego, a obecnie na pilotażowych przedmiotach, Wydział prowadzi kształcenie dualne. Kształcenia dualne opiera się na ścisłej współpracy Uczelni z przedsiębiorstwem. W ramach kształcenia dualnego studenci będą niektóre z zajęć (docelowo cała specjalność) odbywać w przedsiębiorstwie. Obecnie Uczelnia ma już podpisaną umowę w tym zakresie z firmą DCT – Głębokowodny Terminal Kontenerowy w Gdańsku, w trakcie są negocjacje dotyczące kolejnych umów. Działania w tym zakresie należy ocenić bardzo pozytywnie, jako działania wychodzące naprzeciw kształceniu studentów w warunkach rzeczywistych, odpowiadających istocie profilu praktycznego.

Podsumowując można stwierdzić, że dobór treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, określone są w sposób umożliwiający osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia dla kierunku *logistyka*.

W opinii studentów program kształcenia realizowany w Uczelni umożliwia uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Studenci kierunku *logistyka* czują się dobrze przygotowani do wykonywania zawodu oraz do dalszego rozwoju naukowego.

W opinii studentów formy zajęć, treści i metody kształcenia realizowane w Uczelni są w pełni dostosowane do wymagań stawianych przez charakter kierunku i pozwalają na osiągnięcie wszystkich celów oraz efektów kształcenia. Przedmioty do wyboru odbywają się w ramach specjalności. Na studiach licencjackich są one realizowane w semestrach III – VI, na studiach inżynierskich w semestrach IV-VII, natomiast na studiach magisterskich w semestrze III i IV. Studenci zwrócili uwagę, iż mają wpływ na wybór specjalności.

Łączna liczba punktów ECTS dla kierunku *logistyka*, jaką student uzyskuje w toku studiów wynosi 180 na studiach licencjackich, stacjonarnych i niestacjonarnych, 221 na studiach inżynierskich (stacjonarne i niestacjonarne) oraz 126 na studiach magisterskich tradycyjnych oraz 134 na studiach magisterskich połączonych ze studiami podyplomowymi. W przypadku wszystkich rodzajów, poziomów i form studiów, program studiów umożliwia studentowi wybór przedmiotów w wymiarze przekraczającym 30% łącznej liczby punktów ECTS (procent ten wynosi od 34% na studiach licencjackich do 57% na studiach II stopnia w trybie tradycyjnym). Student ma do wyboru przedmioty specjalnościowe, język obcy oraz przedmiot do wyboru (w wymiarze kilkudziesięciu godzin, w zależności od toku, poziomu i formy studiów).

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów Wydział określił w na 74,86 (studia II stopnia), 141,54 (studia inżynierskie) oraz 120,6 (studia licencjackie). Wielkości te są ustalone prawidłowo. Biorąc pod uwagę, że jeden punkt ECTS odpowiada 25 godzinom pracy, określone wielkości są nieco wyższe niż wynikają z planu studiów, przy czym założono stosunkowo wysoką liczbę godzin konsultacji z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego.

Prawidłowo jest określona liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych (od 42 na studiach II stopnia do 95 na studiach inżynierskich). Dobór tych przedmiotów (są to przedmioty w grupie ogólnych i

kierunkowych) jest adekwatny do kierunku *logistyka*, z uwzględnieniem również studiów inżynierskich, poziomu studiów oraz praktycznego profilu kształcenia.

Wydział określił łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach o charakterze praktycznym - wynosi ona 67,44 (studia magisterskie) do 109,24 punktów ECTS (studia inżynierskie). Liczba ta jest określona prawidłowo, również biorąc pod uwagę, że jest to profil praktyczny.

Wydział przekazał również informację dotyczącą liczby punktów ECTS uzyskiwanej w ramach modułów obejmujących zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS, dla programów kształcenia rozpoczynających się od r.a. 2015/2016. Dla każdego poziomu, rodzaju i formy studiów procent punktów ECTS za zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym znacznie przekracza 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

Liczba punktów ECTS za zajęcia oferowane w formie zajęć ogólnouczeniowych wynosi od 16 do 68. Liczba punktów, jaką student uzyskuje w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i społecznych znacznie przekracza 5 punktów (wynosi od 16 do 62).

Liczba punktów jaką student otrzymuje za poszczególne przedmioty jest ustalona prawidłowo i odpowiada ich wymiarowi godzinowemu oraz trudności danego przedmiotu. Dokładna struktura punktów za dany przedmiot przedstawiona jest w sylabusach, w części „Punkty ECTS”. W ujęciu tabelarycznym pokazane są wszystkie istotne składniki nakładu pracy studenta (m.in. punkty za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego, w tym punkty za zajęcia wykładowe, z ćwiczeń, projektów lub laboratoriów oraz punkty ECTS za pracę własną studenta. Ponadto Wydział przedstawił podczas wizytacji szczegółową strukturę nakładu pracy studenta dla poszczególnych przedmiotów w osobnych zestawieniach. Struktura punktów ECTS za przedmioty, jak również w całym toku studiów jest pokazana szczegółowo, z wyliczeniem poszczególnych wskaźników punktowych.

Rozkład punktów ECTS pomiędzy semestrami jest nierównomierny (od 30 do 43 punktów), ale zachowany jest wymóg minimalnej liczby punktów w semestrze. Określona jest również liczba punktów, którą student otrzymuje w ramach zajęć z języka obcego (od 4 do 5 punktów).

Program studiów kierunku *logistyka* przyporządkowany jest do więcej niż jednego obszaru kształcenia, dlatego też Wydział określił dla każdego z tych obszarów procentowy udział liczby punktów ECTS. Wynosi on dla ścieżki inżynierskiej 36%. Ze względu na specyfikę kierunku *logistyka* oraz na fakt, że również w części licencjackiej zawarte są pewne treści techniczne, należałoby rozważyć uzupełnienie przypisania efektów wspólnych dla wszystkich, również do obszaru nauk technicznych.

W oparciu o analizę systemu ECTS można stwierdzić, że są spełnione warunki określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. w części dotyczącej określania łącznej liczby punktów ECTS oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta, z powyższymi zastrzeżeniami dotyczącymi struktury nakładu pracy studenta.

W opinii studentów, system punktów ECTS działa poprawnie w Uczelni. Studenci widzą różnicę w nakładzie pracy jaki muszą poświęcić studiowaniu przedmiotów z różną liczbą punktów ECTS. Studenci jednogłośnie stwierdzili, że im więcej czasu potrzebują na przyswojenie wiedzy związanej z danym przedmiotem, niezbędnej do jego zaliczenia, tym więcej punktów ECTS zostało mu przypisane. W opinii studentów sekwencja przedmiotów w planie i programie studiów jest prawidłowa.

W opinii studentów system punktów ECTS jest wykorzystywany poprzez wymianę studencką w ramach programu Erasmus+. Studenci wykorzystują system zaliczając przedmioty związane z kierunkiem studiów na Uczelniach zagranicznych, na poczet przedmiotów realizowanych na Uczelni macierzystej podczas nieobecności studenta.

Kolejność realizacji poszczególnych przedmiotów jest zachowana. Na studiach I stopnia zachowana jest następująca kolejność (co do zasady) – najpierw przedmioty kierunkowe, przedmioty specjalizacyjne w 4, 5, 6 i na studiach inżynierskich w 7 semestrze. W analogicznej kolejności realizowane są przedmioty na studiach II stopnia – przedmioty kierunkowe realizowane są tylko w 1 i 2 semestrze, a specjalnościowe w 3 i 4. Rozkład godzinowy przedmiotów w poszczególnych semestrach i latach jest wyrównany.

W opinii studentów sekwencja przedmiotów w planie i programie studiów jest prawidłowa.

W programie studiów kierunku *logistyka* dla I stopnia przewidziane są praktyki zawodowe. W zakresie organizacji i kontroli praktyk obowiązuje Zarządzenie nr 10/2014 Rektora WSB w Gdańsku z dnia 30 września 2014 r. w sprawie Regulaminu Praktyk w WSB w Gdańsku. Wymiar praktyk dla pierwszego i drugiego roku wynosi 12 tygodnia (480 godz.), a dla trzeciego 6 tygodni. Praktyki realizowane są po pierwszym i drugim roku, co jest rozwiązaniem dobrym biorąc pod uwagę długość trwania praktyki. Na II stopniu praktyki realizowane są również w wymiarze 12 tygodni (480 godzin).

Efekty i cele praktyki zostały opisane w karcie przedmiotu. Efekty zostały sformułowane prawidłowo, z uwzględnieniem ich struktury (W-2, U-3, KS-2). Treści programowe zostały określone bardzo ogólnie w sylabusie. Za praktykę zawodową student otrzymuje 6 punktów ECTS. Biorąc pod uwagę przeliczeniowy czas trwania praktyki (480 h nakładu pracy studenta) liczba ta jest zaniżona. Wydział powinien rozważyć celowość zwiększenia liczby punktów ECTS za praktykę zawodową, zgodnie z planowanym nakładem pracy studenta.

Wydział przedstawił listę 57 miejsc, w których w r.a. 2013/2014 odbywały się praktyki zawodowe. Miejsca odbywania praktyk są różnorodne: są to przedsiębiorstwa, różnych branż. Wiele z tych firm bezpośrednio należy do branży TSL. Wśród firm są również największe z branży TSL, takie jak: Raben, C. Hartwig, DB Schenker, PKS Gdańsk Oliwa. Pozostałe firmy są to mniejsze firmy logistyczne i transportowe, jak również firmy innych branż. We wszystkich firmach istnieje możliwość zorganizowania i zrealizowania programu praktyki na kierunku *logistyka*.

Nadzór nad praktykami zawodowymi przebiega wieloetapowo. Program praktyki jest opracowywany przez opiekuna merytorycznego danej specjalności w uzgodnieniu z menedżerem kierunku, a następnie jest zatwierdzany przez Dziekana. Praktyka zaliczana jest przez Dziekana na podstawie zaświadczenia potwierdzonego przez praktykodawcę. Student po zakończeniu praktyki wypełnia ankietę oceniającą praktykodawcę. Ciekawym rozwiązaniem, jest wybór, na podstawie ocen studentów, najlepszego praktykodawcy.

System praktyk realizowany przez Wydział należy ocenić pozytywnie, zapewnia on osiągnięcie założonych dla tego modułu efektów kształcenia oraz przyczynia się do osiągnięcia efektów kształcenia dla kierunku *logistyka*, jak również zapewnia zdobycie przez studenta umiejętności praktycznych.

Studenci posiadają dowolność w terminie realizacji praktyki, jednak zaliczenie praktyki powinno odbyć się przed końcem ostatniego semestru studiów, gdyż zaliczony przez Dziekana pełny wymiar praktyki jest warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego. Studenci kierunku *logistyka* mają możliwość znalezienia praktyki za pośrednictwem Biura Karier. Swoją chęć zgłaszają za pośrednictwem portalu *Extranet*. Zdecydowanie częściej z takiej formy szukania ofert praktyk korzystają studenci studiów stacjonarnych. Studenci studiów niestacjonarnych mogą mieć zaliczoną praktykę w ramach wykonywanej pracy zawodowej, jeśli jej specyfika jest zgodna z charakterem kierunku. *Regulamin praktyk zawodowych* określa organizację praktyk oraz sposób ich zaliczania. W celu zaliczenia praktyki student jest zobligowany do przedłożenia zaświadczenia oraz karty czasu pracy praktykanta.

Kierunek *logistyka* WSB w Gdańsku studiuje 1.415 studentów, z czego na studiach stacjonarnych 221 studentów, a na niestacjonarnych 1.194. Na I stopniu na studiach licencjackich studiuje 647 osób, a na studiach inżynierskich 404. Na studiach magisterskich

studiuje 364 studentów. Grupy ćwiczeniowe (konwersatoryjne) liczą średnio do 35 studentów, grupy seminaryjne do 15osób. Grupy wykładowe uzależnione są od liczebności roku, oraz od liczebności danej specjalności i liczą do 100 osób. Można stwierdzić, że liczebność grup jest dobrze ustalona i nie stanowi przeszkody w realizacji efektów kształcenia. Liczebność grup studenckich nie budzi zastrzeżeń.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się w blokach 1,5 dwugodzinnych. Zajęcia odbywają się na ogół w godzinach od 8:00 do 18:10. Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w piątki po południu, soboty i niedzielę w blokach po 1,5 godz. w godzinach od 8:00 do 21:10. W piątki od godziny 16:30 planowane są seminaria.

W planie studiów nie stwierdzono nadmiernego blokowania zajęć. Organizacja zajęć, biorąc pod uwagę liczebność grup oraz harmonogram zajęć, z powyższymi zastrzeżeniami, zapewnia realizację efektów kształcenia przewidzianych dla modułu dyplomowego

Formy zajęć dydaktycznych w ocenie studentów są dostosowane do założonych efektów kształcenia i pozwalają na ich osiągnięcie na każdym etapie oraz poziomie studiów. W opinii studentów zajęcia prowadzone w Uczelni mają charakter praktyczny. Laboratoria przedmiotowe są w opinii studentów dobrze wyposażone, i pomimo uczęszczania na niektóre zajęcia laboratoryjne do innych placówek (Uczelnia wynajmuje laboratoria przedmiotowe w innych jednostkach edukacyjnych z powodu braku wystarczającego sprzętu do przeprowadzenia niektórych zajęć), studenci pozytywnie wypowiadają się o takiej formie rozwiązania trudności związanych z infrastrukturą przez Władze Uczelni. Laboratoria komputerowe są w opinii studentów dobrze wyposażone, a każdy z nich pracuje samodzielnie.

Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia wynikają z zapisów Regulaminu studiów (Rozdział V. Indywidualny plan studiów i programu kształcenia). Regulamin w tym zakresie określa szczegółowe warunki otrzymania IPSiPK. Ponadto w uzasadnionych przypadkach studenci mogą wystąpić do Dziekana z wnioskiem o przyznanie indywidualnego toku studiów. Regulamin studiów przewiduje możliwość indywidualnych studiów międzyobszarowych. Możliwości systemu ECTS są wykorzystywane przy wymianie międzynarodowej studentów w bardzo niewielkim zakresie. W ostatnich czterech latach akademickich, w ramach programu Erasmus wyjechało tylko trzech studentów. Brak wyjazdów studentów na wymianę międzynarodową związany jest m.in. ze strukturą form kształcenia: na studiach stacjonarnych studiuje ok. 15,6% wszystkich studentów kierunku.

Wybitnie uzdolnieni studenci w ramach indywidualizacji procesu kształcenia mają możliwość ubiegania się o studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia. Wydział nie posiada osobnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych, ale studenci niepełnosprawni mogą skorzystać z ogólnie obowiązujących na Wydziale form indywidualizacji procesu kształcenia.

W każdym roku akademickim z indywidualizacji procesu kształcenia korzysta kilkanaścioro studentów kierunku *logistyka* na wszystkich poziomach i formach kształcenia. Ogólnie studenci ocenianego kierunku pozytywnie ocenili funkcjonowanie procesu indywidualizacji kształcenia.

3.2)

Ocena programu kształcenia na kierunku *logistyka* pozwala stwierdzić, że program studiów umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział dla ocenianego kierunku. Cele realizacji poszczególnych przedmiotów określone w karcie opisu modułu są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom określonym dla kierunku *logistyka*.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena: w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany na kierunku *logistyka* program studiów zapewnia osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Czas trwania kształcenia na poszczególnych poziomach, formach i rodzajach studiów jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów kierunkowych. Treści kształcenia, również w zakresie kompetencji inżynierskich, pozwalają na pełną realizację założonych dla kierunku efektów kształcenia. Formy zajęć i metody dydaktyczne są właściwie dobrane do profilu i poziomu kształcenia. Metody dydaktyczne są różnorodne, dobrze opisane w sylabusach. Na niektórych przedmiotach zajęcia odbywają się z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, tym samym zapewniając realizację zajęć w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. System ECTS na kierunku *logistyka* jest skonstruowany prawidłowo, zarówno na poziomie kierunku, jak i na poziomie poszczególnych przedmiotów. Struktura nakładu pracy studenta jest określona ze stosunkowo dużym stopniem szczegółowości, uwzględniająca wszystkie istotne elementy nakładu pracy studenta. Wydział, m.in. poprzez system punktacji ECTS, tworzy możliwości dla mobilności studentów, jednak możliwości te są wykorzystywane w niewielkim zakresie. Wydział opracował koncepcję realizacji praktyk zawodowych dla profilu praktycznego, która umożliwia realizację i kontrolę praktyk w wymiarze 3 miesięcy, zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Program kształcenia na kierunku *logistyka* w pełni pozwala studentom na osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia. Absolwenci ocenianego kierunku studiów są w pełni przygotowani do pracy zawodowej oraz dalszego rozwoju naukowego. Indywidualizacja kształcenia jest realizowana na ocenianym kierunku poprzez indywidualną organizację studiów i indywidualny plan i program kształcenia.

3.2) Program studiów na kierunku *logistyka* umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział. Cele realizacji poszczególnych przedmiotów określone w karcie opisu modułu są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom określonym w opisie kierunku.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 120 nauczycieli akademickich, z tego dla 35 Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, dla 8 dodatkowe miejsce pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, 77 nauczycieli pracuje w oparciu o mowy cywilno-prawne.

W grupie prowadzących zajęcia znajduje się:

- 3 profesorów nauk ekonomicznych,
- 7 doktorów habilitowanych (5 nauk ekonomicznych, 1 nauk społecznych, 1 nauk prawnych),
- 64 doktorów (40 nauk ekonomicznych, 7 nauk społecznych, 3 nauk prawnych, 7 nauk technicznych, 1 rolniczych, 2 nauk humanistycznych, 2 nauk matematycznych, 2 nauk fizycznych),
- 46 magistrów.

Wśród prowadzących zajęcia – szczególnie wśród zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych – liczna grupa pracowników posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Są to inżynierowie zatrudnieni w działach logistyki w stoczniach, w zarządzie dróg i w różnych firmach specjaliści ds. transportu, projektanci systemów logistycznych, specjaliści ds. sprzedaży, menedżerowie eksportu, pracownicy magazynów itp.

W świetle powyższych ustaleń można stwierdzić, że liczba i struktura kwalifikacji prowadzących zajęcia zapewnia realizację programu studiów w dwóch obszarach kształcenia wskazanych dla kierunku *logistyka*. W strukturze prowadzących zajęcia dominują reprezentanci nauk społecznych, głównie dziedziny nauk ekonomicznych, drugą co do liczebności stanowią pracownicy reprezentujący obszar nauk technicznych. Wielu z nich posiada doświadczenie zawodowe niezbędne do prowadzenia studiów o profilu praktycznym.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *logistyka*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *logistyka* w Wyższej Szkole bankowej w Gdańsku na Wydziale Finansów i Zarządzania, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w maju i czerwcu 2014 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Wydział zgłosił do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 1 rozrządzenia z dnia 3 października 2014 r., *tj. nie później niż od początku semestru studiów*.

Analiza dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 i 2 obu wymienionych wyżej rozporządzeń są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia Uczelnia wskazała 15 osób, z tego 7 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 8 osób ze stopniem naukowym doktora. Wymagania minimum kadrowego w tym zakresie na studiach pierwszego i drugiego stopnia są spełnione.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *logistyka* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r.

Wśród wskazanych przez Uczelnię 15 nauczycieli akademickich do minimum jest :

- siedmiu samodzielnych nauczycieli akademickich, w tym 6 reprezentujących obszar nauk społecznych i jeden reprezentujący obszar nauk technicznych; ośmiu doktorów, w tym 6 reprezentuje obszar nauk społecznych, a 2 obszar nauk technicznych. Dla ocenianego kierunku studiów wskazano dwa obszary kształcenia: obszar nauk społecznych,

dyscypliny ekonomia, nauki o zarządzaniu, towaroznawstwo oraz obszar nauk technicznych, dyscypliny transport, budowa i eksploatacja maszyn.

Przegląd publikowanego dorobku naukowego wskazanych do minimum pracowników pozwala stwierdzić, że:

- w dyscyplinie ekonomia publikacje posiada 3 osoby i koncentrują się one wokół ekonomicznych, społecznych, politycznych problemów współczesnych gospodarek, ekonomiki transportu
- w dyscyplinie nauki o zarządzaniu publikacje 9 pracowników dotyczą strategii zarządzania, funkcjonowania małych przedsiębiorstw, zarządzania logistyką, marketingiem, zarządzania relacjami z klientami,
- w dyscyplinie transport specjalizuje się 2 pracowników i ich publikacje dotyczą infrastruktury transportu, transportu morskiego, transportu multimedialnego, transportu lotniczego, przewozów kontenerowych,
- w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn publikacje posiada jeden pracownik i dotyczą one zagadnień związanych z rodzajami napędów w transporcie lotniczym i bezpieczeństwem środków transportu.

W grupie wskazanych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich dwóch pracowników samodzielnych oraz czterech doktorów posiada doświadczenie zawodowe w zakresie ocenianego kierunku.

Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne oraz doświadczenie zawodowe a także obciążenia dydaktyczne pozwalają wszystkich wskazanych przez Uczelnię pracowników zaliczyć do minimum kadrowego kierunku *logistyka* studiów I i II o praktycznym profilu kształcenia. Minimum to jest zrealizowane z nadwyżką 1 osoby w grupie pracowników samodzielnych oraz 2 osób w grupie doktorów. Warto jednak zwrócić uwagę, że w grupie samodzielnych pracowników ponad 50% stanowią osoby w podeszłym wieku (75-84 lata), co wskazuje na potrzebę intensyfikacji starań o rozwój naukowy młodej kadry doktorów.

Skład minimum kadrowego na kierunku *logistyka* prowadzonego na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 14 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś tylko 1 osoba na czas określony, tj. do 30.09.2015 r.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) Uczelnia prowadząca kierunek studiów w obszarze nauk społecznych w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia (10 października 2014 r.) jest zobowiązana dostosować minimum kadrowe w zakresie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na danym kierunku studiów, do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 8 nowego rozporządzenia, *do dnia 1 października 2015 roku*.

Oceniany kierunek przyporządkowano do dwóch obszarów kształcenia z udziałem punktów ECTS w obszarze nauk ekonomicznych 68% i nauk technicznych 32%. Wymagana relacja, przy uwzględnieniu przepisu §17 pkt .2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r., to 1:101.

Liczba nauczycieli akademickich stanowiącym minimum kadrowe wynosi 15, studentów 1415, relacja 1:94, co spełnia wymagania.

Obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń. Przedmioty prowadzone przez poszczególnych nauczycieli są zgodne z ich kwalifikacjami naukowymi, posiadanym dorobkiem i doświadczeniem dydaktycznym. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym są prowadzone przez wykładowców-specjalistów z danego obszaru. Dotyczy to zajęć realizowanych w oparciu o logistyczną grę decyzyjną, symulacyjną

grę biznesową pn. Zarządzanie przedsiębiorstwem produkcyjnym, warsztatów prowadzonych w laboratoriach komputerowych przy wykorzystywaniu rozbudowanej wersji rozwiązań pakietu elseEDU, który umożliwia symulację procesów logistycznych w całym łańcuchu dostaw. Zajęcia prowadzone są również przez doświadczonych praktyków i ekspertów w dziedzinie bankowości, finansów, skarbowości, rachunkowości, systemów informatycznych, prawa, zarządzania, międzynarodowych stosunków gospodarczych, integracji europejskiej radców prawnych, doradców podatkowych, pracowników biur maklerskich, firm ubezpieczeniowych, urzędów kontroli skarbowej, przedsiębiorstw, mediów i organizacji pożytku publicznego. W kształceniu praktycznym ważne miejsce zajmuje też kształcenie dualne, w ramach którego część zajęć (ok. 50%) odbywa student na Uczelni, a część w zakładzie pracy.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

4.3).

Do głównych celów realizowanej na Wydziale polityki kadrowej należy:

- 1) zapewnienie wysokiej jakości kształcenia,
- 2) dążenie do wykształcenia wysoko wykwalifikowanej własnej kadry naukowej.

Cel pierwszy realizowany jest poprzez:

- zatrudnienie pracowników naukowo-dydaktycznych posiadających odpowiednie kwalifikacje, dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne,
- okresową i bieżącą ocenę jakości prowadzenia zajęć przez pracowników dydaktycznych,
- zatrudnienie pracowników dydaktycznych mających bogate doświadczenie zawodowe,
- funkcjonujący w Uczelni system kształcenia metodycznego pracowników naukowo-dydaktycznych.

Cel drugi Uczelnia realizuje stosując liczne instrumenty wspierania rozwoju naukowego pracowników, dla których stanowi podstawowe miejsce pracy. Można do nich zaliczyć:

- finansowanie uczestnictwa w konferencjach naukowych własnych i zewnętrznych,
- zapewnienie w zasadzie nieograniczonych możliwości publikacji prac naukowych,
- przyznawanie stypendiów czy staży naukowych,
- udzielanie półrocznego urlopu naukowego,
- zmniejszenie pensum dydaktycznego o 50%,
- pokrywanie kosztów obrony dysertacji doktorskiej i kolokwium habilitacyjnego.

W latach 2010-2015 trzech pracowników korzystało z półrocznego urlopu naukowego, sześciu ze zmniejszenia pensum dydaktycznego o 50% ze względu na pracę nad habilitacją, dwóm pracownikom sfinansowano przewody doktorskie i dwóm przewody habilitacyjne. Uczelnia finansowała udział czterech pracowników w stażach zagranicznych w USA oraz uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych w Atenach, Estonii, Litwie, Singapurze, Detroit. Warto też zaznaczyć, że pozytywna ocena działalności naukowej i dydaktycznej pracowników stanowi podstawę podwyżek wynagrodzeń za wysoko punktowane publikacje, udział w badaniach naukowych, opiekę nad kołami naukowymi oraz nagród rektora.

O skuteczności prowadzonej polityki kadrowej świadczy uzyskanie przez 5 lat przez dwóch pracowników kierunku stopni doktora habilitowanego i przez jednego pracownika stopnia doktora.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Uczelnię właściwej polityki kadrowej, w tym m. in. właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

W spotkaniu z kadrą uczestniczyło około 40 osób. Biorący udział w dyskusji nauczyciele akademicy źródeł sukcesów WSB upatrywali głównie w elastycznej reakcji na sygnały z rynku pracy oraz aktywnym poszukiwaniu kontaktów z biznesem. Podkreślali starania Szkoły o zakup nowych licencji i oprogramowania niezbędnego w procesie

kształcenia inżynierów. Zdaniem dyskutantów potrzeby w tym zakresie Szkoła ustaliła w toku dyskusji w Radzie Przedsiębiorców, korzystając z wyników badań prowadzonych wśród pracodawców oraz doświadczenia kadry zatrudnionej w Politechnice Gdańskiej i Akademii Marynarki Wojennej.

Zdaniem prowadzących zajęcia w kształceniu studentów przyszłych inżynierów występują bariery w postaci braków wiedzy z matematyki i fizyki. Kadra stara się je uzupełnić oraz przyjmuje, że przyjęte standardy prac inżynierskich spowodują, iż będą to projekty z pełną dokumentacją techniczną (co w wielu wypadkach jest możliwe z uwagi na dominację studentów niestacjonarnych, pracujących) nie gorsze od studiów technicznych.

Na pytanie o postrzeganie wewnętrznego systemu jakości pozytywne oceny dotyczyły konstrukcji i sposobów przeprowadzenia ankiet studenckich, negatywne biurokracji i obowiązku przechowywania prac etapowych.

Na pytanie o instrumenty wsparcia rozwoju kadry dyskutujący wskazali na możliwość uczestniczenia w licznych konferencjach, publikowania w wydawnictwach Uczelnianych, atmosferę sprzyjającą tworzeniu zespołu opartego na wzajemnym zaufaniu i pozytywnych relacjach z otoczeniem. Od nowego roku pracownicy planują uruchomienie seminarium doktorskiego.

Kierunek *logistyka* nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kształcenia ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia. W procesie dydaktycznym uczestniczą pracownicy reprezentujący obszar nauk technicznych oraz obszar nauk społecznych oraz posiadający doświadczenie zawodowe w zakresie ocenianego kierunku.

4.2) Wymagania minimum kadrowego są zrealizowane z nadwyżką 3 nauczycieli akademickich (2 doktorów i 1 pracownika samodzielnego). Do minimum kadrowego zaliczono 15 nauczycieli akademickich, w tym 7 samodzielnych nauczycieli akademickich i 8 doktorów. Obszar nauk społecznych reprezentuje 12 osób, a obszar nauk technicznych - 3 osoby. Dorobek naukowy kadry tworzącej minimum jest adekwatny do zakładanych efektów kształcenia na kierunku *logistyka* studiów I i II stopnia o profilu praktycznym. Zaliczeni do minimum kadrowego pracownicy prowadzą badania naukowe w obszarze nauk społecznych i technicznych, prowadzone przez nich zajęcia, jak i pozostałych pracowników są adekwatne do posiadanych kwalifikacji dydaktycznych.

4.3) Wydział prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji dydaktycznych i rozwojowi naukowemu pracowników. Instrumenty polityki kadrowej są liczne, skuteczne i pozytywnie oceniane przez kadre.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka ma możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

WSB prowadzi działalność dydaktyczną w czterech budynkach:

1. W zabytkowym budynku zlokalizowanym przy ul. Dolna Brama, który został oddany Uczelni przez Gminę Gdańsk w odpłatne użytkowanie na okres 25 lat. Budynek ten został przez Szkołę wyremontowany i znajduje się w nim siedziba Uczelni oraz jedna sala wykładowa (95 miejsc) i 8 sal komputerowych (156 miejsc łącznie).
2. W budynku UMIMOR oddalonym od głównej siedziby o ok 300 metrów, w którym Szkoła wynajmuje 2 aule i 5 dużych sal wykładowych mieszczących łącznie 1080 studentów.
3. W budynku Gimnazjum nr 8 znajdującym się w bliskim sąsiedztwie budynku UNIMOR, w którym Szkoła wynajmuje 16 małych sal ćwiczeniowych po 28 miejsc każda, łącznie 448 miejsc.
4. W budynku stanowiącym własność Założyciela Szkoły przy ul. Grunwaldzkiej 238A, oddanym do użytku po adaptacji na potrzeby Szkoły w bieżącym roku akademickim. W budynku tym znajdują się 4 sale wykładowe o łącznej liczbie 484 miejsc oraz 19 sal ćwiczeniowych mieszczących 623 studentów. W sąsiedztwie pod nr 238B znajduje się drugi, bliźniaczy budynek, w którym trwają prace remontowe. Po ich ukończeniu oba te budynki stanowiąc będą główną bazę dydaktyczną Szkoły. Znajdzie się w nich docelowo 45 sal, 9 laboratoriów komputerowych, studio fotograficzne. Na terenie kampusu będzie ok. 240 miejsc parkingowych.

Obecnie we wszystkich czterech użytkowanych budynkach znajduje się 55 sal i 2886 miejsc. Sale dydaktyczne w budynkach wyposażone są w zainstalowane na stałe rzutniki multimedialne lub sprzęt wypożyczany wykładowcom przez obsługę. Do dyspozycji wykładowców są rzutniki multimedialne, laptopy, rzutniki filii, tablety graficzne itp.

Stanowiska komputerowe w 8 laboratoriach posiadają oprogramowanie do zajęć sieciowych i zajęć multimedialnych. Szczególnie ważne dla kształcenia umiejętności rozwiązywania różnych zagadnień z obszaru logistyki są:

- 1) oprogramowanie elseEDU, które umożliwia symulację procesów logistycznych w ramach jednego przedsiębiorstwa oraz w ramach łańcucha dostaw; bardzo ważnym elementem z punktu widzenia prowadzenia zajęć, jest opracowanie przez firmę mechanizmów symulujących codzienną pracę przedsiębiorstw, dzięki czemu studenci zasiadający do realizacji case'ów biznesowych, mają do dyspozycji dane, jak w rzeczywistym przedsiębiorstwie,
- 2) oprogramowanie AutoCad-Inventor wykorzystywane do dwuwymiarowego (2D) i trójwymiarowego (3D) komputerowego wspomaganie projektowania; specjalizowane wersje AutoCADa umożliwiają również wykonywanie grafiki inżynierskiej 2,5D, metodą FBM; w ramach tego oprogramowania wykorzystuje się program komputerowy Inventor,
- 3) oprogramowanie ARIS wykorzystywane do kompleksowego modelowania wspomaganego komputerowo systemów informacyjnych; celem modeli powstałych na bazie ARIS jest uproszczone przedstawienie rzeczywistości przedsiębiorstwa,
- 4) oprogramowanie Adobe CS 5 Master Collection do zajęć multimedialnych – Aplikacje Creative Suite 5 pozwalają na tworzenie materiałów dla każdego rodzaju, od tradycyjnego druku, poprzez film, strony internetowe i aplikacje po urządzenia przenośne,
- 5) pakiet Microsoft Office 2013.

Biblioteka z czytelnią mieści się w budynku UNIMORu. W bogatym księgozborze Biblioteki (ok. 48 tys. woluminów) znajdują się liczne książki z zakresu logistyki, zarządzania, nauk o przedsiębiorstwie, marketingu, ekonomii, finansów, rachunkowości, podatków, bankowości, ubezpieczeń, handlu i biznesu międzynarodowego, Unii Europejskiej, matematyki i statystyki, filozofii i etyki, psychologii, prawa, administracji publicznej i bezpieczeństwa, nauk politycznych oraz nauk humanistycznych i społecznych. Zbiory biblioteki z dziedziny nauk ekonomicznych, w tym logistyki są sukcesywnie uzupełniane o pozycje zalecane studentom w karatach przedmiotów (nad czym czuwa menedżer kierunku).

Studenci mogą też korzystać z usługi „Propozycja zakupu”, dzięki której zakupywane są wskazane przez nich książki.

Biblioteka prenumeruje 74 czasopisma oraz zeszyty naukowe polskich Uczelni. Oferta prenumerowanych czasopism, dostępnych w czytelni zawiera reprezentatywne dla kierunku *logistyka* czasopisma tj. *Gospodarka Materiałowa* i *Logistyka*, *Logistyka*, *Logistyka* i *Transport*, *Bezpieczeństwo Narodowe*, *Controlling – wiedza i narzędzia praktyczne*, *Finanse Komunalne*, *Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie*, *Marketing i Rynek*, *Outsourcing&More*, *Problemy Zarządzania*, *Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego*, *Przegląd Organizacji*, *Zarządzanie Zasobami Ludzkimi*.

W czytelni znajdują się 34 miejsca, użytkownicy mają wolny dostęp do książek, czasopism, prasy. Do dyspozycji użytkowników jest dziesięć stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu służących do korzystania z elektronicznych baz danych ze specjalistycznym oprzyrządowaniem i oprogramowaniem dla osób niepełnosprawnych. Natomiast na terenie całej Uczelni jest dostępny bezprzewodowy Internet WiFi, co ułatwia studentom pracę na przenośnych komputerach osobistych. Biblioteka jest z informatyzowana – pracuje w programie bibliotecznym PROLIB. Czytelnicy mogą poprzez katalog biblioteczny on-line zamawiać i rezerwować książki, prolongować termin wypożyczenia. Biblioteka stale poszerza dostęp do elektronicznych baz danych. Wśród elektronicznych baz danych dostępnych w bibliotece są: *Ibuk Libra*, *ProQuest BI/Inform Complete*, *EBSCO*, *SringerLink*, *WileyOnLine Library*, *Science Direct*, portal *Bankowość, Finanse, Samorząd: Wiedza on-line*.

Godziny otwarcia wypożyczalni oraz czytelni dostosowane są do planów zajęć studentów. Biblioteka czynna jest 7 dni w tygodniu. Wspomaganie procesu kształcenia przez bibliotekę polega na organizowaniu szkoleń dla studentów przygotowujących ich do sprawnego, samodzielnego poszukiwania, selekcji i wyboru wśród szybko wzrastającej ilości publikacji źródłowych i opracowań.

Baza dydaktyczna oferowana przez Uczelnię, w opinii studentów, w pełni pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia odbywają się w salach wykładowych, ćwiczeniowych oraz w laboratoriach przedmiotowych i komputerowych. Sale wykładowe oraz ćwiczeniowe posiadają sprzęt audiowizualny. Studenci studiów niestacjonarnych zwrócili uwagę, iż zdarzają się bardzo liczne grupy ćwiczeniowe, niekiedy ok. 40-osobowe, i miały miejsce sytuacje, w których studenci musieli przynosić krzesła z sąsiednich sal dydaktycznych. Podczas wizytacji, Uczelnia nie przedstawiła dokumentów regulujących liczbę osób w grupach na danych formach zajęć. Laboratoria przedmiotowe w dużym stopniu są wynajmowane przez Uczelnię w innych jednostkach edukacyjnych, z powodu braku odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego w Uczelni. Studenci pozytywnie ocenili takie rozwiązanie. Laboratoria komputerowe są wyposażone w wystarczającą ilość komputerów, aby każdy ze studentów biorący udział w zajęciach pracował samodzielnie. W opinii studentów Uczelnia w pełni zapewnia oprogramowanie niezbędne do osiągnięcia efektów kształcenia zgodnych ze specyfiką kierunku.

Studenci na terenie Uczelni mają możliwość dostępu do Internetu bezprzewodowego poprzez indywidualny login i hasło. Według studentów ocenianego kierunku Uczelniana Biblioteka funkcjonuje sprawnie oraz spełnia ich oczekiwania w zakresie dostępnego księgozbioru. Rezerwacja tytułów w Bibliotece możliwa jest drogą elektroniczną, za pomocą legitymacji elektronicznej. Studenci pozytywnie ocenili taką formę rezerwacji książek.

Uczelnia stwarza możliwość odbywania praktyk i staży za pośrednictwem Biura Karier. Studenci chętnie korzystają z dostępnej oferty, choć duża część studentów wyszukuje miejsca praktyk we własnym zakresie. Studenci mają również możliwość zaliczenia praktyki w ramach wykonywanej dotychczas pracy zawodowej.

Wyposażenie przeznaczone na potrzeby osób niepełnosprawnych obejmuje 10 klawiatur specjalistycznych, 10 dyktafonów Olympus, 10 lup elektronicznych, 10 notatników brailowskich, 15 odtwarzaczy Daisy, 2 odtwarzacze książek, 7 czytników Kindle, 2 zestawy

wspomagające słyszenie, 2 syntezatory mowy, 22 zestawy komputerowe dla niedowidzących, 3 wolnostojące infokioski dotykowe dla niepełnosprawnych. Budynek UNIMOR i budynki Grunwaldzka 238 wyposażone są w nowoczesne windy, podjazdy i toalety przystosowane także dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Budynki Uczelni, w których prowadzone są zajęcia ze studentami kierunku *logistyka* są w pełni przystosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, m.in. znajdują się w nich podjazdy, windy i toalety dla osób niepełnosprawnych. Biblioteka Uczelniana posiada udogodnienia dla osób niedowidzących.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia dysponuje nowoczesną, bardzo dobrze wyposażoną, przystosowaną do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku infrastrukturą dydaktyczną. Pracownie komputerowe i laboratoria, specjalistyczne oprogramowanie, księgozbiór i specjalistyczne bazy danych tworzą dobre warunki dla realizacji zakładanych efektów kształcenia. Warto podkreślić, że od 2015 roku główna baza dydaktyczna WSB mieścić się będzie w dwóch, stanowiących własność założyciela budynkach przy al. Grunwaldzkiej 238A i B. W budynkach znajdujących się w końcowej fazie adaptacji, o łącznej powierzchni ponad 7,5 tys. m² znajdzie się 45 sal wykładowych, 9 laboratoriów, studio fotograficzne. Na 2,5 ha obszarze kampusu będzie też duży parking. W pełni zapewnia studentom bazę materialną niezbędną do uzyskania końcowych efektów kształcenia. Placówki, w których studenci odbywają praktykę zawodową w większości są dobierane przez studentów samodzielnie. Uczelnia jest w pełni przystosowana do kształcenia osób niepełnosprawnych na kierunku *logistyka*.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Wydział Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku posiada od 2014 r. B kategorię Jednostki Naukowej. W 2014 r. Wydział otrzymał dotację na utrzymanie potencjału badawczego w wys. 186 340 zł, w 2015 w wysokości 211 050 zł. Podziałem przyznanych środków zajmuje się powołana przez Rektora Komisja Konkursowa (Zarządzenie nr 6/2014 Rektora), w skład której wchodzi Rektor, Dziekan Wydziału, pełnomocnik Rektora ds. Badań Naukowych i 3 członków. Zgodnie z uchwalonym przez Senat Regulaminem konkursu o granty na finansowanie projektów badawczych z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego do konkursu mogą przystępować tylko pracownicy naukowo-dydaktyczni, którzy wskazali WSB w Gdańsku jako podstawowe miejsce pracy oraz wyrazili zgodę na zaliczenie ich do liczby N na potrzeby algorytmu podziału środków dotacji bazowej na działalność statutową. Finansowaniu podlegają jedynie oryginalne projekty badawcze nieobjęte finansowaniem z innych źródeł. Środki mogą być przeznaczone na następujące działania związane z realizacją projektu (koszty kwalifikowane):

- a) finansowanie krajowych i zagranicznych podróży (niezbędnych do realizacji projektu),
- b) upowszechnianie wyników badań, w tym m.in.: finansowanie publikacji i monografii naukowych, pokrywanie kosztów uczestnictwa (przejazdów, opłat konferencyjnych, diet przejazdowych, diet pobytowych i kosztów hotelowych) w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, pokrywanie kosztów tłumaczeń i korekt językowych (proof reading) wyników badań,
- c) finansowanie usług nabywanych od podmiotów zewnętrznych (instytucjonalnych oraz osób fizycznych, np. agencji badawczych),

- d) zakup książek, które nie są w posiadaniu biblioteki WSB w Gdańsku,
- e) zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego,
- f) zakup materiałów biurowych/piśmiennych.

Pracownicy Wydziału ubiegają się też o finansowanie badań naukowych przez NCN. Począwszy od 2009 r. co roku składają 3-5 wniosków w ramach różnych konkursów Sonata, Opus 4, Opus 5, Preludium 5. Nie wszystkie wnioski uzyskują finansowanie. W latach 2013-2014 realizowano 2 granty NCN.

Ponadto pracownicy prowadzili badania w ramach indywidualnych grantów badawczych z Centrum Europejskiego Natolin.

Ważnym źródłem finansowania badań naukowych są środki własne Szkoły przeznaczone na finansowanie udziału pracowników w konferencjach, finansowanie wydawnictw, współfinansowanie projektów badawczych realizowanych wspólnie z partnerami zagranicznymi.

Badania naukowe na Wydziale charakteryzują się dużą dywersyfikacją tematów wynikająca z indywidualnych zainteresowań pracowników. Można jednak wśród nich wyodrębnić projekty badawcze bezpośrednio związane z obszarem nauk społecznych i dyscyplinami, do których zaliczono efekty kształcenia na kierunku *logistyka*. Są to tematy:

1. Strategiczne zarządzanie majątkiem komunalnym.
2. Systemy zarządzania kryzysowego i możliwości ich aplikacji w Polsce.
3. Analiza pozycji strategicznej i potencjału konkurencyjności podmiotów branży TSL (ogniw lądowo-morskich łańcuchów logistycznych) w regionie Bałtyku Południowego (Vorpommern, zachodniopomorskie, pomorskie) we współpracy z Fachhochschule ze Stralsundu.
4. Efekt kraju pochodzenia (ang. COO) w kontekście międzynarodowego handlu usługami oraz funkcjonowania przedsiębiorstw wielonarodowych.
5. Potencjał i infrastruktura transportu w Polsce.
6. Budowa i weryfikacja oryginalnego modelu potencjału logistycznego Morskiego Portu Handlowego, jako narzędzia do oceny konkurencyjności portów w basenie Bałtyku Południowego z wykorzystaniem analitycznego procesu hierarchicznego (metoda AHP).

Uczelnia wspiera i finansuje publikacje zwarte przygotowywane przez pracowników naukowo-dydaktycznych. Dbą o poziom merytoryczny wydanych książek, także o ich dostępność na rynku wydawniczym. Od 2010 r. ukazało się 37 numerów Prac Naukowych oraz wydano liczne monografie i podręczniki, w sumie 71 pozycji, a wśród nich:

1. Informatyczne narzędzia procesów logistycznych.
2. Prace Naukowe WSB nr 13 „Strategiczne uwarunkowania działania współczesnych przedsiębiorstw”.
3. Prace Naukowe nr 15 „Kierunki racjonalizacji systemów i procesów logistycznych”.
4. Prace Naukowe WSB nr 28 „Optymalizacja systemów i procesów logistycznych”.
5. Prace Naukowe WSB nr 34 „Wymiary logistyki – ujęcie holistyczne”.
6. Prace Naukowe WSB nr 35 „Wymiary logistyki – aspekt transportowy”.

Wyniki prowadzonych badań pracownicy kierunku prezentowali również na organizowanych przez Wydział konferencjach naukowych tematycznie związanych z kierunkiem *logistyka* tj.

- „Informatyczne narzędzia modelowania procesów logistycznych” (2010 – współorganizator przedsiębiorstwo ElseSp.J.),
- „*Logistyka*, symbioza efektywności i skuteczności” (2010),
- „Wymiar logistyki” (2013).

We wszystkich konferencjach logistycznych organizowanych przez WSB biorą liczny udział przedstawiciele pracodawców z m.in. przedsiębiorstw: ELSE, Elektrotechnika Mors, Systemy Kodów Kreskowych, International Road Transport Union in Geneva, Tradis, PKP, EKOLOG, Centrum Operacji Morskich, SM AGROLAND, Auto-Mobil Wejherowo, Port Lotniczy Gdańsk, PKS Gdańsk – Oliwa SA, Pomorski Klaster Morza i Zlewiska Wisły. Ambicją

organizatorów konferencji jest zainicjowanie wymiany poglądów odnośnie skuteczności i efektywności logistyki oraz stałej współpracy między środowiskami naukowymi i praktyki.

Publikowane w Pracach Naukowych artykuły nauczycieli akademickich stanowią merytoryczne uzupełnienie ich zajęć dydaktycznych, materiałów do ćwiczeń, są też wykorzystywane przez studentów w pracach dyplomowych.

Studenci uczestniczą w działalności naukowej Wydziału. Są autorami artykułów, które zostały opublikowane w dwóch tomach Prac Naukowych Młodych Ekonomistów WSB w Gdańsku oraz organizują konferencje kół naukowych z całej Polski, na których prezentują referaty przygotowane pod kierunkiem opiekunów kół naukowych.

W związku z praktycznym profilem kształcenia za cenną należy uznać też inicjatywę utworzenia w Instytucie Zarządzania i Logistyki Bałtyckiego Ośrodka Logistyki Stosowanej (BOLS). Jego celem będzie aktywizacja środowiska naukowego WSB w logistycznym obszarze badawczym we współpracy z organizacjami samorządowymi oraz przedsiębiorcami poprzez: poszukiwanie nowych rozwiązań organizacyjnych i usługowych, modyfikację istniejących rozwiązań, doskonalenie jakości świadczonych przez ww. podmioty usług, wspieranie przedsiębiorców w rozwiązywaniu powstających problemów, podnoszenie potencjału konkurencyjnego przedsiębiorstw poprzez wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz nowych technologii.

Studenci ocenianego kierunku działają w Studenckim Kole Naukowym Logistykon. W ramach koła organizowane są wyjazdy na seminaria i konferencje o zasięgu trójmiejskim i ogólnopolskim np.: wyjazd na konferencję do Warszawy „XII Forum Młodej Logistyki”, Seminarium dla kół naukowych Uczelni Pomorza w Bałtyckim Porcie Nowych Technologii w Gdyni, wyjazd na konferencję naukową Gdynia – Karlskrona „Logistyka przedsiębiorstw lokalnych”.

Studenci ocenianego kierunku zauważają wpływ współpracy naukowej i badawczej z instytucjami z otoczenia gospodarczego na proces dydaktyczny.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - ocena: w pełni **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.**

Wydział rozwija i wyraźnie dąży do specjalizacji badań naukowych w dziedzinach i dyscyplinach związanych z ocenianym kierunkiem. Źródła finansowania badań są zróżnicowane. Projekty badawcze są realizowane z udziałem studentów, praktyków oraz partnerów zagranicznych. Wyniki badań pracownicy publikują głównie w wydawnictwach Szkoły i wykorzystują w procesie dydaktycznym w formie wykładów do wyboru, podręczników, przykładów i in. W opinii studentów Uczelnia w pełni zapewnia studentom możliwość rozwoju naukowego. Studenci w ramach działalności w studenckim kole naukowym wyjeżdżają na konferencje i seminaria związane z tematyką studiów oraz regionem Pomorza. Studenci zauważają wpływ współpracy naukowej z otoczeniem gospodarczym na proces dydaktyczny.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Warunki i tryb rekrutacji ustalił w formie uchwały Konwent WSB we Wrocławiu (uchwała nr 58/2013 z dnia 17 maja 2013 r. w sprawie zasad rekrutacji WSB w Gdańsku na studia wyższe na rok akademicki 2014/2015). Uchwała rekrutacyjna zawiera podstawowe postanowienia dotyczące postępowania rekrutacyjnego, w tym również dla kandydatów, którzy świadectwo dojrzałości uzyskali za granicą oraz w kraju nieobjętym umową międzynarodową. Warunkiem przyjęcia na studia jest złożenie kompletu dokumentów oraz uiszczenie opłaty wpisowej. Uchwała rekrutacyjna nie zawiera żadnych zapisów, które

pozwołyby na merytoryczną weryfikację wiedzy kandydata na studia II stopnia. Natomiast w programie studiów II stopnia przewidziano moduł „Różnice programowe dla nielogistyków” obejmujący 4 przedmioty: „Logistyka operacyjna”, „Matematyka”, „Podstawy zarządzania” oraz „Rachunkowość”. Kandydaci na studia w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku są przyjmowani według kolejności zgłoszeń. Procedury postępowania rekrutacyjnego sprecyzowane są w sposób równy dla wszystkich kandydatów.

Podstawą przyjęcia kandydata na studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne jest zgodnie z *Uchwałą nr 58/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 17 maja 2013 roku* złożenie kompletu dokumentów. Kandydaci na studia są przyjmowani według kolejności zgłoszeń do wyczerpania limitu miejsc. Studenci uważają, że wymagania rekrutacyjne są wystarczające do podjęcia studiów na ocenianym kierunku. W opinii studentów zasady rekrutacji są przejrzyste i ogólnodostępne, a limit przyjęć uwzględnia potencjał dydaktyczny jednostki. Zasady rekrutacji na kierunek *logistyka* nie posiadają uregulowań, dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

7.2)

Program nauczania oraz sposób zaliczania przedmiotu jest omawiany przez nauczycieli akademickich ze studentami podczas pierwszych zajęć. W opinii studentów założenia dotyczące wymagań egzaminacyjnych są konsekwentnie realizowane przez wykładowców. Weryfikacja wiedzy oraz umiejętności realizowana jest poprzez testy, kolokwia, sprawozdania oraz egzaminy w formie pisemnej i ustnej. Prowadzący przedmioty w ocenie końcowej uwzględniają również aktywność studentów podczas zajęć. Według studentów formy weryfikacji wiedzy i umiejętności pozwalają na ich sprawdzenie w każdym z obszarów kształcenia.

System osiągnięć studentów jest w opinii studentów zrozumiały, obiektywny i sprawiedliwy oraz zorientowany na proces uczenia się. Bieżąca weryfikacja osiągnięć studenta oraz ocena aktywności podczas zajęć stymulują proces uczenia się studenta. Nauczyciele akademicy udostępniają sprawdzone i ocenione prace pisemne studentom, a terminy poprawkowe zaliczeń podają zwyczajowo z tygodniowym wyprzedzeniem lub przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Studenci kierunku *logistyka* pozytywnie ocenili udostępnianie materiałów dydaktycznych przez prowadzących zajęcia

7.3)

Studenci wiedzą co to jest system punktów ECTS i wykorzystują możliwości przez niego stworzone.

Lektoraty są w opinii studentów prowadzone w sposób pozwalający na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Językiem obcym, którego uczą się studenci ocenianego kierunku jest język angielski oraz język niemiecki. Grupy podzielone są według stopnia zaawansowania studentów.

Uczelnia nie uczestniczy w żadnym programie wymiany krajowej. Uczelnia uczestniczy natomiast w programie wymiany międzynarodowej Erasmus+. Wymianę koordynuje Dział Współpracy z Zagranicą, który znajduje się w siedzibie Władz Uczelni przy ul. Dolna Brama 8 w Gdańsku. Studenci ocenianego kierunku nielicznie wyjeżdżają na wymianę studencką w ramach ww. programu – pojedyncze wyjazdy studentów na przestrzeni ostatnich 5 lat. Za główny powód braku zainteresowania wymianą studencką studenci podają zobowiązania rodzinne i zawodowe – większość studentów ocenianego kierunku to studenci studiów niestacjonarnych. Polityka informacyjna w zakresie możliwości wyjazdów studenckich działa poprawnie w Uczelni. Informacje w sprawie wyjazdów są zamieszczane na plakatach w gablotach Uczelni, jak również za pośrednictwem strony internetowej Uczelni.

7.4)

System opieki naukowej i dydaktycznej działa poprawnie na ocenianym kierunku. Wszelkie informacje związane z tokiem studiów, organizacją roku akademickiego oraz harmonogramem zajęć są ogólnodostępne i podawane do wiadomości studentów z odpowiednim wyprzedzeniem. Wątpliwości budzą jednak występujące częste zmiany w planach zajęć studiów niestacjonarnych, które w opinii studentów są podawane z bardzo małym wyprzedzeniem – nawet kilkugodzinnym. Studenci negatywnie wypowiedzieli się również w kwestii godzin, w jakich odbywają się zajęcia w dzień kończący zjazd tj. niedzielę – w ich opinii zajęcia kończą się nawet w godz. 18-21. Komunikaty i ważne informacje związane z wydarzeniami na Uczelni, jak i dokumenty związane z organizacją studiów są udostępniane za pośrednictwem portalu *Extranet* oraz w gablotach w budynkach Uczelni.

Zasady dotyczące dyplomowania opisane są w Regulaminie studiów w *Rozdziale VIII. Praca dyplomowa (licencjacka, magisterska, inżynierska)* i w *Rozdziale IX. Egzamin dyplomowy*, jak również w *Uchwale Rady Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 24 marca 2011r. w sprawie zatwierdzenia „Standardów pisania prac licencjackich inżynierskich i magisterskich*. Uczelnia nie posiada uregulowań dotyczących liczebności grup seminaryjnych. Zwyczajowo liczba dyplomantów przypadająca na jednego promotora prowadzącego grupę seminaryjną nie przekracza 15. Studenci pozytywnie ocenili możliwość wyboru promotora. Pozytywnie ocenili również możliwość doboru tematyki pracy wspólnie z promotorem, tak aby była ona najbliższa zainteresowaniom studenta.

Dostępność oraz sposób funkcjonowania Dziekanatu zostały ocenione przez studentów kierunku *logistyka* pozytywnie. Godziny otwarcia według studentów, są dostosowane do ich potrzeb. Uczelnia posiada również system wirtualnego dziekanatu *Extranet*, do którego każdy ze studentów posiada dostęp poprzez swoje indywidualne konto. W opinii studentów system jest znacznie rozbudowany i zawiera wszelkie informacje związane z tokiem studiów, opłatami i stypendiami.

Prowadzący zajęcia posiadają terminy konsultacji, które w opinii studentów są przestrzegane. Dokładne terminy i godziny konsultacji dostępne są w *Extranecie*, gdzie studenci z poziomu swojego konta mogą zapisać się na konsultacje. Studenci studiów niestacjonarnych negatywnie ocenili konsultacje nauczycieli akademickich, które odbywają się dni powszednie, przez co studenci nie mogą z nich skorzystać. Dodatkowo nauczyciele są dostępni za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Uczelnia częściowo prowadzi kształcenie studentów kierunku *logistyka* z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Polega ono na zamieszczaniu materiałów dydaktycznych przez prowadzących na platformie Moodle. Studenci pozytywnie ocenili taką formę nauczania w kontekście osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Studenci wiedzą co to są sylabusy i widzą zgodność prowadzonych zajęć z treściami zawartymi w sylabusach. Zawierają one m.in. cele kształcenia w tym efekty kształcenia, treści programowe, metody nauczania oraz środki dydaktyczne, wykaz literatury oraz metody oceniania. W opinii studentów zawartość sylabusów jest kompletna. Sylabusy są udostępniane studentom za pośrednictwem *Extranetu*. Studenci uważają, iż zalecana przez wykładowców literatura pozwala na realizację zakładanych celów i efektów kształcenia.

Uczelnia posiada mechanizmy motywujące studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia w postaci stypendium rektora ujętego w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci wizytowanego kierunku mogą ubiegać się również o Stypendium Ministra. W opinii studentów ww. świadczenia są motywujące do osiągnięcia lepszych wyników w nauce. *Regulamin przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku* przewiduje wszystkie rodzaje świadczeń zawartych w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy, podziału środków dokonuje Rektor Uczelni ze środków funduszu pomocy materialnej, w porozumieniu z organami samorządu studenckiego. Proporcje między stypendiami o charakterze socjalno-bytowym a stypendiami Rektora dla najlepszych studentów są zachowane w myśl art. 174 ust.

4 ustawy. Studenci I semestru studiów I i II stopnia ocenianego kierunku mogą się również starać o stypendium w ramach programu „VeryImportant Student” organizowanego przez Uczelnię. Stypendium polega na przyznaniu prawa do nauki przez I semestr studiów bez opłat. Program dedykowany jest osobom zaczynającym studia z wyróżniającymi się dotychczasowymi osiągnięciami naukowymi. Szczegóły zasad przyznawania stypendium opisane zostały w *Regulaminie programu* uchwalonym *Uchwałą nr 39/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 4 kwietnia 2013 roku*. Studenci kierunku *logistyka* ocenili wszystkie rodzaje stypendiów jako motywujące do osiągania lepszych wyników w nauce.

W opinii studentów sposób przyznawania stypendiów jest przejrzysty i sprawnie funkcjonujący. Uprawnienia do przyznawania stypendiów zostały przekazane Wydziałowej Komisji Stypendialnej w myśl art. 176 ust. 3 ustawy. Większość Komisji stanowią studenci. Wnioski studentów kierunku *logistyka* kierowane są do Dziekanatu i następnie rozpatrywane przez Komisję Stypendialną. Od decyzji wydanej przez Komisję przysługuje prawo złożenia odwołania do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Stypendia są wypłacane na indywidualne konto studenta. Polityka naliczania opłat prowadzona przez Uczelnię jest przejrzysta i zgodna z ustawą.

W Uczelni działa Samorząd Studencki, który funkcjonuje na podstawie *Regulaminu Samorządu Studentów* przyjęty przez Senat Uczelni w dniu 23 października 2012r. Samorząd posiada dwupoziomą strukturę – działa na szczeblu Wydziałowym oraz ogólnouczelnianym. Kadencja Samorządu Studenckiego trwa rok. Samorząd Studencki opiniuje regulamin studiów oraz programy studiów.

Samorząd Studencki posiada własne pomieszczenie w Uczelni, jak również budżet, który jest opracowywany z góry na cały rok. Przedstawiciel Samorządu Studentów składa wówczas pismo do Rektora Uczelni w celu przekazania środków na wyszczególnione cele. W opinii przedstawicieli Samorządu wsparcie oferowane przez Uczelnię jest wystarczające, a relacje panujące w Uczelni między przedstawicielami Samorządu Studentów a Władzami Uczelni oparte są na wzajemnym zaufaniu i szacunku. Samorząd corocznie organizują takie wydarzenia kulturalne jak: Otrzęsiny, Juwenalia WSB.

Studenci posiadają swoich reprezentantów w Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów oraz w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W Uczelni działa Biuro Karier, które wyszukuje oferty praktyk i staży dla studentów kierunku *logistyka*, jak również organizuje spotkania z pracodawcami z trójmiejskiego otoczenia gospodarczego.

Studenci pozytywnie wypowiedzieli się w kwestii obciążenia zajęciami w semestrze. W ocenie studentów liczba godzin dydaktycznych w semestrze jest odpowiednia. Poza wymiarem godzin, studenci pozytywnie ocenili długość przerw między zajęciami, które są na tyle długie aby odpocząć lub skosztować posiłek.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie wypowiedzieli się w kwestii zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. Wszelkie skargi i wnioski związane z procesem kształcenia, składane przez studentów, kierowane są do Dziekana. W kwestiach finansowych studenci zwracają się do Dziekana Wydziału. Tryb rozpatrywania indywidualnych skarg i wniosków studenci oceniają jako przejrzysty i obiektywny. Opiera się on na odrębnych przepisach obowiązujących w Uczelni, wynikających z *Regulaminu studiów*. Studenci pozytywnie ocenili relacje panujące w Uczelni pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Zasady rekrutacji uchwalone przez Konwent określają wszystkie istotne elementy postępowania rekrutacyjnego. Pomimo, że uchwała rekrutacyjna nie zawiera żadnych

zapisów ograniczających dostęp do studiów II stopnia dla kandydatów, którzy ukończyli kierunki nieekonomiczne, to w programie studiów wprowadzono cztery przedmioty wyrównawcze. Takie rozwiązanie można uznać za prawidłowe. System rekrutacji na kierunek *logistyka* odbywa się poprzez złożenie przez kandydata wymaganych dokumentów. Decydującym kryterium jest kolejność zgłoszeń. System nie dyskryminuje żadnej z grup kandydatów, a kryteria naboru są przejrzyste. Liczba miejsc na ocenianym kierunku uwzględnia potencjał dydaktyczny jednostki.

7.2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się poprzez stopniową weryfikację wiedzy i umiejętności oraz ocenę aktywności na zajęciach.

7.3) Uczelnia uczestniczy w programie wymiany międzynarodowej Erasmus+ dla studentów kierunku *logistyka*. Lektoraty spełniają oczekiwania studentów i w ich opinii pozwalają na osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

7.4) System opieki naukowej i dydaktycznej, materialnej oraz socjalnej nad studentami kierunku *logistyka* funkcjonuje prawidłowo. Uczelnia dba o rozwój zawodowy i kulturalny studentów.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Początek funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia opierał się na powołaniu Zarządzeniem nr 1C/2010 Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku w dniu 26 marca 2009 r. Rady Przedsiębiorczości, której zadaniem był merytoryczny nadzór na procesem dydaktycznym oraz współpraca z kierownikami jednostek dydaktycznych w zakresie pełnej harmonizacji treści i efektów kształcenia. Zaktualizowane przepisy dotyczące systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały ustalone i zatwierdzone w Uchwale nr 16/013 Senatu z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie systemu zapewnienia jakości kształcenia. W załączniku do tej uchwały określone zostały cele i zadania systemu. Uchwałą nr 18/2015 z dnia 12 lutego 2015 r. Konwent Uczelni uchwalił nowe wytyczne do tworzenia systemu zapewnienia jakości kształcenia, które stanowią załącznik do tej uchwały. Pełna weryfikacja i wprowadzenie w życie, skorygowanego i dostosowanego do zatwierdzonych nowych wytycznych, systemu ma nastąpić najpóźniej do dnia 30 czerwca 2015 r., z mocą obowiązującą nie później niż z dniem 1 października 2015 r.

Uchwałą nr 20/2012 Rada Wydziału Finansów i Zarządzania w dniu 23 listopada 2012 r. powołała 4 osobą Komisję ds. Jakości Kształcenia, której skład został uzupełniony o przedstawiciela studentów – Uchwałą nr 7/2014 z dnia 28 lutego 2012 r. W załączniku do tej uchwały określono zakres zadań Komisji. Z posiedzeń Komisji Wydziałów Finansów i Zarządzania oraz Ekonomii i Zarządzania w Gdyni sporządzane są protokoły. W roku 2013 odbyły się 3 posiedzenia (w kwietniu, czerwcu, październiku), podobnie jak w roku 2014 w maju, wrześniu i listopadzie).

Konwent Uczelni Uchwałą nr 20/2015 w dniu 22 stycznia 2015 r. uchwalił regulamin dokonywania okresowych ocen pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, który stanowi załącznik do tego zarządzenia. Natomiast Zarządzeniem nr 2/2015 Rektor powołał w dniu 23 stycznia 2015 r. Uczelnianą Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich na rok akademicki 2014/2015, określając w załączniku do tego zarządzenia listę nauczycieli akademickich podlegających ocenie, a także harmonogram prac tej Komisji.

Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie Rady Przedsiębiorczości oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia. Przedstawiono dokumentację z ich posiedzeń.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Rady Wydziału, Senatu i Konwentu była omawiana problematyka związana z elementami systemu zarządzania jakością kształcenia.

Struktura zarządzania procesem dydaktycznym na kierunku *logistyka* jest podporządkowana strukturze organizacyjnej Uczelni oraz Wydziału i wspierana strukturą organizacyjną wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zgodnie ze Statutem Uczelni w procesie zarządzania jakością kształcenia na kierunku *logistyka* w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku uczestniczą: Konwent, Senat i Rada Wydziału. Do kompetencji Konwentu między innymi należy: zatwierdzania efektów kształcenia, dokonywania oceny działalności dydaktycznej i naukowo badawczej Uczelni i zgłaszania wniosków w tym zakresie do Rektora i Senatu, uchwalania limitów przyjęć i zasad rekrutacji określających jej warunki i tryb, określania specjalności studiów w ramach danego kierunku. Senat Uczelni opiniuje efekty kształcenia, uchwała regulamin Studiów i określa plan działalności naukowo – badawczej i prognozuje kierunki rozwoju Uczelni. Rada Wydziału zgodnie ze swoimi kompetencjami uchwała plany i programy nauczania, opiniuje utworzenie i likwidację specjalności, zasady rekrutacji. Nad procesem dydaktycznym kierunku *logistyka* i jakością kształcenia nadzór sprawuje dziekan Wydziału. W strukturze wewnętrznego **systemu zapewnienia jakości kształcenia znajdują się:** Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Rada Programowa, Menadżerowie kierunków w tym kierunku *logistyka*, Koordynatorzy przedmiotów, Zespoły dydaktyczne z danego kierunku studiów w tym kierunku *logistyka*, Metodyk - specjalista z zakresu metodyk kształcenia wyższego. W skład wskazanych zespołów wchodzi nauczyciele akademicy reprezentujący określone kierunki studiów, studenci, zaś w Radzie Programowej obecni są przedstawiciele rynku pracy. Określono cel wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wyznaczając w nim takie zadania jak: nadzór nad procesem kształcenia, ocena weryfikacji efektów kształcenia, ocena koncepcji kształcenia na prowadzonych kierunkach. Określono zakres kompetencji dla poszczególnych gremiów i osób. I tak do zadań Komisji **ds. Jakości Kształcenia** należy: nadzór merytoryczny nad programami studiów pierwszego i drugiego stopnia, nadzór i kontrolą jakości kształcenia poprzez weryfikację sylabusów i literatury do poszczególnych przedmiotów, okresowe przeglądy planów i programów studiów, współpraca z menadżerami zespołów dydaktycznych w zakresie harmonizacji treści i efektów kształcenia na poszczególnych specjalnościach, współpraca merytoryczna z dyrektorem biblioteki w zakresie gromadzenia księgozbioru, współpraca z władzami dziekańskimi w zakresie zatwierdzania tematów prac dyplomowych, współpraca z władzami dziekańskimi w zakresie oceny jakości procesu dyplomowania, współpraca z władzami dziekańskimi w zakresie wytycznych dotyczących oceny studentów, współpraca z władzami dziekańskimi w zakresie oceny kadry dydaktycznej (tj. hospitacje zajęć, ankiety dla studentów oceniające zajęcia).

Do zadań **Rady Programowej, a w jej ramach zespół konsultantów Programowych do kierunku logistyka należy:**

- opiniowanie programów kształcenia, tj. efektów kształcenia dla kierunków studiów, form zajęć i proporcji ćwiczeń, wykładów i konwersatoriów.
- proponowanie zmian w programie, tj. zarówno w planie jak i efektach kształcenia
- proponowanie rozwiązań dotyczących praktycznych aspektów kształcenia,
- wypracowywanie metod praktycznego wymiaru w kształceniu,
- dostosowanie programów nauczania do potrzeb rynku pracy, np. poprzez proponowanie nowych specjalności)
- wypracowywanie standardów i kryteriów oceny projektów o charakterze praktycznym (ze wskazaniem różnic w stosunku do projektów o charakterze akademickim).

Menadżerowie kierunków: wyznaczają koordynatorów przedmiotów, nadzorują proces dydaktyczny w zakresie przedmiotów przypisanych do danego zespołu dydaktycznego pod

względem zgodności realizowanych treści zarówno z potrzebami rynku pracy, aktualnością wykładanych treści oraz zalecanej studentom literatury. **Zadaniem Koordynatorów przedmiotów** jest opracowanie efektów kształcenia dla realizowanych treści w danym przedmiocie, tworzenie oraz cykliczny przegląd kart przedmiotów (sylabusów) pod względem:

- zgodności realizowanych treści z efektami kształcenia,
- adekwatnością i aktualnością wykładanych treści,
- aktualnością zalecanej studentom literatury,
- zgodnością metod weryfikujących z założonymi efektami kształcenia.

Metodyk odpowiada za wypracowanie i proponowanie nowoczesnych metod kształcenia, proponowanie specyficznych metod umożliwiających osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia, weryfikację dotychczasowych metod dydaktycznych oraz metod sprawdzania pod względem adekwatności do zamierzonych efektów kształcenia.

Opracowane zostały procedury wspomagające funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Są to procedury: doskonalenia i zmian koncepcji kształcenia, zapewnienia właściwej kadry dydaktycznej, procedury monitorowania procesu dydaktycznego.

Przeprowadzona wizytacja oraz przegląd odpowiedniej dokumentacji pozwala stwierdzić iż: Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje:

a) Weryfikację zakładanych efektów kształcenia.

Weryfikacja obejmuje efekty kierunkowe, przedmiotowe, uzyskiwane na praktykach zawodowych oraz efekty końcowe. Przeprowadzona podczas wizytacji rozmowa z dziekanem Wydziału oraz przedstawicielami Komisji Wydziałowej ds. Jakości kształcenia pozwala uznać, iż kierunkowe efekty kształcenia zostały określone w konsultacji z kadrą akademicką i przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych. W Uczelni podjęto prace nad opracowaniem systemu weryfikacji efektów kształcenia na poziomie kierunku. Prace te są zaawansowane i pierwsze badania pilotażowe przeprowadzone w ramach grupy WSB w innej Uczelni. Na obecnym etapie na wizytowanym wydziale weryfikacja tych efektów odbywa się poprzez ocenę efektów przedmiotowych, które budują poszczególne efekty kierunkowe na co wskazują sylabusy oraz macierz przyporządkowań. Ocena osiągnięcia efektów przedmiotowych przez studentów należy do nauczycieli akademickich prowadzących przedmioty. Ocena ta obejmuje nie tylko stopień osiągania przez studentów efektów, ale również: nadzór nad sylabusami tj. sprawdzanie adekwatności metod dydaktycznych, adekwatności literatury oraz jej aktualność, zgodność treści z oczekiwanymi efektami oraz adekwatność metod zaliczenia przedmiotu w stosunku do zakładanych efektów kształcenia. Nadzór dokonywany jest na kilku poziomach: jak już wspomniano do każdego przedmiotu wyznaczony jest koordynator przedmiotu, koordynatorzy kierunków monitorują pracę koordynatorów przedmiotów. Komisja ds. Jakości Kształcenia sprawuje nadzór nad całością prac związanych z przygotowaniem, realizacją i modyfikacją sylabusów. Kolejną formą oceny weryfikacja efektów kształcenia jest zasięganie opinii studentów w procesie ankietowania na temat osiąganych efektów kształcenia. Ocenie podlegają wszystkie zajęcia, pod względem: zgodności treści kształcenia z programem ujętym w sylabusach, subiektywnej oceny przyrostu wiedzy studenta, oraz ogólnego poziomu satysfakcji z uczestnictwa w zajęciach z danym wykładowcą.

Ponadto na Wydziale dokonuje się analizy struktury ocen uzyskiwanych podczas sesji egzaminacyjnych. Identyfikowane są przedmioty sprawiające trudności w ich zaliczaniu. Na kierunku *logistyka* na studiach II stopnia odbywa się również weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych na studiach I stopnia u absolwentów Uczelni spoza WSB. Studenci którzy nie uzyskali niezbędnych efektów mają wyznaczone terminy uzupełnienia tych braków. Podczas wizytacji kierunku *logistyk* wizytowano zajęcia wyrównawcze z matematyki. Zakres tematyczny egzaminu z zajęć wyrównawczych odpowiadał wymogom tego przedmiotu.

Weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych na praktykach zawodowych obejmuje min. analizowanie i monitorowanie adekwatności doboru miejsc praktyk studenckich. Każdy student podlega ocenie opiekuna praktyki z uwagi na rzetelność i zaangażowanie w pracę wykonywaną podczas praktyk oraz z uwagi na osiągnięte zakładane efekty kształcenia.

Końcowe efekty kształcenia weryfikowane są w procesie dyplomowania. Ocena weryfikacji obejmuje ocenę zgodności pracy z wymogami określonymi w standardach prac licencyjnych, inżynierskich i magisterskich a także oceną przebiegu egzaminu dyplomowego której dokonuje dziekan Wydziału. Prace poddawane są procedurze antyplagiatowej.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia przewiduje również ocenę weryfikacji efektów kształcenia przez badanie zawodowych losów absolwentów oraz ich opinii o jakości kształcenia. Zespół oceniający otrzymał raporty z badań absolwentów (4 tomy „Raportu badania losów absolwentów”) oraz wnioski, które posłużyły do doskonalenia programu kształcenia, w szczególności w zakresie uprzątnienia kierunku. Uzyskiwane informacje dotyczące sytuacji zawodowej absolwentów WSB w Gdańsku na rynku pracy uwzględniają jednocześnie opinie na temat zgodności profilu pracy z wykształceniem oraz przydatności w pracy zawodowej, wiedzy i umiejętności zdobytych w czasie studiów. Informacje te pozwalają na realizację głównego celu badania losów, tj. dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, oraz weryfikację przyjętych na danych kierunku efektów kształcenia.

b) ocena jakości kadry akademickiej

Ocena jakości kadry akademickiej odbywa się poprzez ocenę okresową nauczyciela akademickiego, poprzez proces ankietyzacji w którym studenci wyrażają opinie o kadrze oraz w drodze hospitacji. Uczelnia badania ankietowe prowadzi od wielu lat. Ocenie poddane są wszystkie zajęcia dydaktyczne, a zwrotność ankiet kształtuje się na wysokim poziomie 75%-80%. Zbiorcze wyniki ankietyzacji są opracowane w postaci raportów: „Raport z badania ankietowego na temat: „Ocena przedmiotu” w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku na Wydziale Finansów i Zarządzania w Gdańsku w semestrze letnim roku akademickiego 2013/2014”. Raport obejmuje ocenę według wykładowców, przedmiotów i Katedr. Wnioski są jednak skromne. Wyniki ankiety w zakresie prowadzonych przez siebie przedmiotów otrzymuje każdy nauczyciel akademicki, a menadżer kierunku oraz Dziekan otrzymują wyniki ankiety wszystkich nauczycieli podległych nauczycieli akademickich. Podczas wizytacji przedstawiono raporty z tych badań z roku 2014 za semestr zimowy i letni roku 2013.2014. Ankieta ma siedem pytań. Ogólna ocena kadry była wysoka Natomiast podczas spotkania z kadrą były głosy, że pytanie czy zajęcia były zgodnie z programem jest w opinii kadry niezrozumiałe (być może trzeba ująć to wprost czy treści kształcenia były zgodne z treściami w sylabusie).

Uczelnia ma opracowany harmonogram prac Uczelnianej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich na rok akademicki 2014/2015. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku *logistyka* będzie oceniona do 30 maja 2015 roku. Okresowa ocena obejmuje takie obszary aktywności nauczyciela akademickiego jak: działalność dydaktyczna, obejmująca autorstwo podręczników, z skryptów, prowadzenie prac dyplomowych, pełnienie funkcji opiekuna roku grupy, praktyki, współpraca z kołami naukowymi, międzynarodowa współpraca dydaktyczna, pozyskiwanie środków zewnętrznych, działalność naukowa, twórcze osiągnięcia naukowe, udokumentowane, w tym publikacje patenty, działalność na rzecz środowiska naukowego i gospodarczego, działalność organizacyjna na rzecz Uczelni, ocena na podstawie hospitacji, opinia studentów, opinia bezpośredniego przełożonego. Podczas wizytacji przedstawiono informacje o procesie hospitacji. Plan hospitacji sporządzany jest na każdy rok akademicki. Ogląd Arkusza hospitacyjnego pozwala zauważyć, iż ocena hospitowanych zajęć obejmuje konstrukcję zajęć stopień przygotowania nauczyciela, sposób osiągania celu, komunikatywność zajęć. Do wglądu przedstawiono pełną dokumentację oceny kadry, tj. arkusze hospitacyjne i arkusze okresowej oceny oraz protokół Uczelnianej Komisji.

c) przeglądy programowe

Przeglądy programowe dokonywane co systematycznie w cyklu rocznym. Ocenie podlegają sylabusy z uwagi na treści kształcenia oraz lista przedmiotów w poszczególnych modułach oraz specjalności kształcenia. W ocenie tej uczestniczy kadra akademicka oraz Rada Programowa, a także kierunkowe zespoły konsultacyjne. Oceniany jest dobór treści kształcenia, formy zajęć, sposoby weryfikacji efektów kształcenia, literatura i jej zgodność z zasobami bibliotecznymi. Zespół oceniający PKA dostrzega efektywność tych przeglądów, która pozwoliła na wypracowanie właściwej koncepcji praktycznego profilu kształcenia na kierunku *logistyka* na studiach I i II stopnia.

Zespół oceniający PKA zaleca doskonalenie procesu dyplomowania w tym jakości recenzji.

Wewnętrzny system zapewniania jakości pozwala na wprowadzanie działań doskonalących w wyniku wykorzystywania informacji płynących z opinii studentów wyrażonych w ankietach oceny zajęć dydaktycznych, hospitacji zajęć oraz okresowej oceny nauczycieli akademickich a także opinii pracodawców, absolwentów. I tak w ramach działań doskonalących wynikających z monitorowania, analizy i oceny, do siatek programowych na wszystkich kierunkach realizowanych w WSB Gdańsk/Gdynia, wprowadzony został przedmiot „Metody efektywnego uczenia się i pisanie prac projektowych”. Wprowadzenie przedmiotu podyktowane zostało potrzebą wyposażenia studenta w wiedzę i umiejętności opracowywania, a także wdrażania projektów praktycznych, realizowanych indywidualnie lub grupowo. Głównym celem przedmiotu jest wyposażanie studenta w standardy projektów, które są relatywnie jednolite dla danego kierunku, a jednocześnie pozwalają na włączenie elementów specyficznych dla projektów realizowanych na poszczególnych przedmiotach. Zespoły dydaktyczne realizujące ten przedmiot, pod kierunkiem koordynatorów wypracowują zarówno jednolite, jak i specyficzne dla szczegółowych zagadnień standardy prac projektowych. Pozwala to na stworzenie przyszłego ujednoliconego dla kierunku systemu ocen prac projektowych. Wdrożono analizę wyników sesji egzaminacyjnych, którą przeprowadza się po każdej zakończonej sesji i objęte są nią wszystkie przedmioty określane mianem „trudnych”, tj. takich, których zdawalność nie przekracza 50% uprawnionych do podejścia studentów, wprowadzono menedżerów kierunków studiów odpowiedzialnych za treści programowe i obsadę zajęć poszczególnych przedmiotów, wprowadzono koordynatorów przedmiotów odpowiedzialnych za jednolitość i spójność treści programowych realizowanych w danym przedmiocie przez wszystkich nauczycieli prowadzących ten przedmiot, zatrudniono w Uczelni metodyka pomagającego nauczycielom doskonalić metody efektywnego przekazywania treści programowych, wprowadzono zasadę budowania oferty specjalności kształcenia w oparciu o analizę rynku pracy oraz po konsultacjach z przedstawicielami pracodawców. Opracowano i wdrożono: „Standardy pisania prac dyplomowych”, przeprowadzono szkolenia z kadrami dydaktyczną w zakresie opracowywania sylabusów zgodnie z KRK,

Wprowadzono w wyniku przyjęcia opinii pracodawców, zasadę rozwijania umiejętności miękkich poprzez umieszczenie w programie studiów prowadzonych kierunków, w tym kierunku *logistyka* przedmiot z zakresu komunikacji społecznej i negocjacji. Ponadto do szeregu przedmiotów wprowadzono projektowe i grupowe rozwiązywanie problemów omawianych na zajęciach dydaktycznych, Biuro Karier wdrożyło mentoring oraz indywidualne doradztwo zawodowe, rozpoczęto organizację targów pracy oraz dni branżowych. Wypracowano nowe formy zajęć właściwe dla profilu praktycznego jak: rozszerzenie bazy casestudy wykorzystywanych na zajęciach, wykorzystanie na zajęciach projektów opartych o praktykę gospodarczą wykonywanych przez studentów samodzielnie, dokonano oceny kadry dydaktycznej pod kątem możliwości wprowadzenia praktycznych form zajęć, nastąpiło szersze zaangażowanie praktyków do prowadzenia zajęć specjalizacyjnych, przeprowadzono szkolenia z kadrami dydaktyczną w tym wywodzącej się z praktyki gospodarczej w zakresie opracowywania sylabusów zgodnie z KRK,

Na Wydziale dokonuje się również oceny wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Stąd w wyniku zebranych opinii i prowadzonych analiz i ocen zmieniono system ankietyzacji zajęć z elektronicznego na papierowy, co znacznie poprawiło zwrotność ankiet z 5-7% do 65-70%. Zmodyfikowano, w celu uzyskania przejrzystości i efektywności systemu jego strukturę, tj. powołano Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia; powołano Radę Programową umożliwiając praktykom gospodarczym sygnalizowanie aktualnych potrzeb rynku pracy i przenoszenie ich uwag na aktualizację programów nauczania i treści programowe przedmiotów, w ramach Rady Programowej powoływane są Zespoły Konsultantów Programowych zgłaszających propozycje w obszarach konkretnego kierunku studiów, opracowano procedurę realizacji i kontroli jakości kształcenia w czasie praktyk studenckich, opracowano procedurę realizacji i kontroli jakości kształcenia w czasie praktyk studenckich.

System upowszechniania informacji obejmuje wyniki monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia. System ten zawiera System informacji kierowniczej oraz Raporty, analizy Rady Dziekańskiej grupy WSB.

System informacji kierowniczej kierowany do kadry, kanclerza, rektora, konwentu, dziekanów, menedżerów kierunków, komisji ds. jakości kształcenia obejmuje:

- Raport z ewaluacji zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów (*dostępne również studentom*) wyniki badań atrybutów marki (obejmują między innymi ocenę stopnia satysfakcji ze studiów, ofertę programową, zajęcia i wykładowców, ocenę pracy dziekanatu, organizację studiów, obsługę finansową i stypendialną)
- Raport z analizy odpadu studentów)
- Analizy wyników sesji egzaminacyjnej
- Analizę ocen prac dyplomowych
- Analizę pensów dydaktycznych
- Analizę obciążeń studentów w odniesieniu do sesji egzaminacyjnych
- Ocenę hospitacji zajęć dydaktycznych
- Benchmarking grupy WSB w odniesieniu do procesu dydaktycznego

Raporty, analizy Rady Dziekańskiej grupy WSB obejmują :

- Benchmarking raportów oceny programowej PKA dla poszczególnych kierunków w grupie WSB
- Benchmarking rozwiązań organizacji procesu dydaktycznego z poszczególnych Wydziałów WSB
- Analizę krajowego rynku pracy
- Analizę atrakcyjności i wyborów specjalności w grupie WSB i otoczeniu zewnętrznym
- Analizę potencjału rynku edukacyjnego dla poszczególnych kierunków

Dla studentów dostępne są na stepujące informacje:

- Analiza obciążeń studentów w odniesieniu do sesji egzaminacyjnych
- Oceny hospitacji zajęć dydaktycznych (
- Raport z ewaluacji zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów (
- Wyniki badań atrybutów marki

Studenci mają zapewniony dostęp do informacji dotyczących stosowanego systemu oceny. osiągnięć studentów. Każdy student posiada swoje osobiste konto w Extranecie (internetowy system wymiany informacji). Student ma na tym koncie informacje dotyczące programu studiów, indywidualnego planu zajęć, warunków zaliczania przedmiotu sposobów weryfikacji efektów kształcenia z podziałem nawiedze umiejętności i kompetencje społeczne, dyżury wykładowców, dyżury władz Uczelni, praktykach stażach, pomocy materialnej. Każdy wykładowca jest zobowiązany do dostarczenia sylabusu programu prowadzonego przez siebie przedmiotu przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych do Działu Dydaktycznego, który jest odpowiedzialny za zebranie i udostępnienie materiałów studentom poprzez

Ekstranet. Szczegółowe informacje o przedmiotach efektach kształcenia są zawarte na platformie learningowej Moodle. 8.2).

W procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości uczestniczą: kadra akademicka, władze Wydziału i Uczelni, studenci, interesariusze zewnętrzni. W Uczelni powołana została Rada Programowa. W skład Rady wchodzi 37 osób, są to przedstawiciele prestiżowych firm i przedsiębiorstw instytucji regionu Pomorskiego, w tym firm sektora logistycznego. Spotkanie ZO z przedstawicielami pracodawców, w tym rady Programowej, a także przedstawiona dokumentacja dotycząca posiedzeń Rady programowej pozwala stwierdzić, iż udział interesariuszy zewnętrznych w doskonaleniu jakości jest zauważalny. Na spotkaniach Rady dyskutowano o profilu absolwenta kierunku *logistyka*, propozycji zmian dotyczących kierunków oraz przedstawiano pomysły na realizację kształcenia dualnego. Wyniki prac Rady Programowej przedstawiono w Raporcie z prac zespołów konsultacyjnych. Formy współpracy realizowane przez WSB z praktyką gospodarczą jak staże zawodowe, projekty pozwalają na identyfikację luk kompetencyjnych u studentów, jak i silnych stron, co pozwala na formułowanie wniosków doskonalących w zakresie kształcenia. Istotny wpływ na doskonalenie jakości ma menedżer kierunku poprzez swoje kompetencje oraz metodyk. Spotkanie z metodykiem pozwoliło ustalić, iż bierze on aktywny udział w doskonaleniu jakości kształcenia współpracując z nauczycielami akademickimi w zakresie doskonalenia sylabusów, opracowywania metod kształcenia np. popularyzacji metody oxfordzkiej. Spotkanie z kadrami potwierdziło zaangażowanie kadry w doskonalenie procesu kształcenia. Kadra prezentowała pogląd, iż każdy nauczyciel akademicki dąży do doskonalenia metod swojej pracy i aktualizacji treści kształcenia.

Uczelnia prowadzi kształcenie dualne. Przedstawione do wglądu umowy z Partnerami Biznesowymi w zakresie kształcenia dualnego. Umowa wskazuje, iż Partnerzy Biznesowi kierunku *logistyka* biorą udział w doskonaleniu jakości kształcenia, gdyż część zajęć prowadzona jest w siedzibie Partnera Biznesowego, który ma zapewnić właściwe praktyczne wykorzystanie systemów informatycznych, wyposażenie stanowisk pracy, sal treningowych, trenerów, praktyczne dublowanie przez studentów zakresu obowiązku realizowanego przez pracowników, praktyczne przeprowadzenie zajęć. Przedstawiono 15 umów z firmami spedycyjnymi, transportowymi, logistycznymi o prowadzenie zajęć w warunkach rzeczywistych. Przeprowadzono również badania ankietowe wśród pracodawców o stopniu przygotowania absolwentów oraz o współpracy z otoczeniem biznesowym. W opinii Rektora Uczelni wnioski te służą do podejmowania odpowiednich decyzji.

Na ocenianym kierunku jednym z mechanizmów weryfikacji jakości kształcenia jest systematyczna ankietyzacja. Ankiety dotyczące okresowej oceny jakości pracy pracowników dydaktycznych są przeprowadzane w Uczelni od roku akademickiego 2009/2010 co pół roku. Od roku ak. 2012/2013 ankieta ma postać papierową, co pozwoliło Władzom Uczelni na zwiększenie odsetka zwrotu ankiet – do 69% w roku ak. 2013/2014.

Ankiety są rozdawane przez nauczyciela akademickiego i wypełniane przez studentów na ostatnich zajęciach w semestrze. Następnie jeden ze studentów zbiera ankiety i w kopercie znosi do szatni – w wyznaczone do tego miejsce.

Kryteria oceny dydaktyków są następujące: ocena adekwatności treści zajęć do programu przedmiotu, ocena jasności sformułowania wymagań dotyczących zajęć i zaliczenia, ocena zrozumiałości przeprowadzanych zajęć, ocena czy zajęcia były prowadzone w sposób interesujący i efektywny, ocena czy prowadzący traktował studentów z szacunkiem, ocena ogólnego zadowolenia z zajęć.

Wyniki ankiet przedstawione przez Władze Uczelni pozwalają stwierdzić, iż ogólna ocena jakości usług edukacyjnych świadczonych przez Uczelnię jest dobra. Studenci ocenianego kierunku nie otrzymują jednak informacji zwrotnej o wynikach ankiet w żadnej formie. W opinii studentów budzi to wątpliwości co do zasadności przeprowadzania badania.

Władze Uczelni powinny popracować nad polityką informacyjną w Uczelni, która dotyczy również informacji zwrotnej w sprawie wyników przeprowadzanych ankiet. Dobrą praktyką byłoby np. zorganizowanie konkursu na najlepszego dydaktyka w oparciu o wyniki ankiet studenckich.

Dokumenty przedstawione podczas wizytacji ZO PKA pozwalają stwierdzić, iż liczba reprezentantów studentów w Senacie spełnia warunki określone w art. 61 ust 3. ustawy, a liczba reprezentantów w Radzie Wydziału spełnia warunki art.67 ust. 4 ustawy. W Uczelni został powołany Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W zespole znajduje się reprezentant studentów, jednak nie uczestniczy on w pracach Komisji. Wynik rozmowy z Przewodniczącą Komisji, pozwala stwierdzić, iż studenci pomimo informowania i zapraszania na spotkania członków Komisji, nie są zainteresowani działalnością w jej strukturach. Kadencja reprezentantów studentów w ww. organach trwa rok.

Wynik rozmowy z przedstawicielami Samorządu Studenckiego podczas wizytacji ZO PKA pozwala stwierdzić, iż zainteresowanie studentów kwestią jakości kształcenia jest znikome na ocenianym kierunku. W opinii studentów jednym z powodów jest brak czasu na dodatkową aktywność, z uwagi na charakter studiów niestacjonarnych, na których znajduje się zdecydowanie więcej studentów niż na studiach stacjonarnych. Innym z powodów jest brak upowszechniania przez Władze Uczelni wyników przeprowadzonych badań, jak również brak polityki informacyjnej nt. celu przeprowadzanych badań oraz sposobu wykorzystania zebranych wyników. Upowszechnienie ww. informacji może pozytywnie wpłynąć na zwiększenie zainteresowania studentów udziałem w doskonaleniu procesu kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność między-narodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Struktura zarządzania kierunkiem logistyka jest przejrzysta, spójna i nowoczesna. Funkcja menedżera kierunku usprawnia proces dydaktyczny. Na Wydziale prowadzone są systematyczne przeglądy programu studiów, ocena weryfikacji efektów kształcenia. Opinie kadry, studentów, pracodawców i absolwentów wykorzystywane są do doskonalenia procesu kształcenia

8.2) W procesie zapewniania jakości kształcenia biorą udział zarówno nauczyciele akademicy jak i studenci oraz przedstawiciele pracodawców zgromadzeni w Radzie Programowej .Rozwinięta jest współpraca z biznesem sektora logistycznego w zakresie kształcenia dualnego i praktyk zawodowych oraz staży.

9. Podsumowanie przewodniczący z zespołem

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku	X				
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych		X			
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Kierunek *logistyka* ma pełne możliwości rozwoju z uwagi na duże oczekiwania rynku pracy w tym w zakresie logistyki morskiej, lotniczej, drogowej. a także zainteresowanie kandydatów. Atutem kierunku są studia inżynierskie oraz bardzo duży stopień upracticznienia kierunku, w tym rozpoczęte studia dualne.. Badania prowadzone przez Uczelnię sondujące opinie studentów, pracodawców, absolwentów tworzą istotne źródło informacji, które jest wykorzystywane w celu doskonalenia jakości kształcenia, co daje perspektywy dostosowania się kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest efektywny w zakresie oceny poszczególnych obszarów jakości kształcenia. System wymaga doskonalenia w zakresie procesu dyplomowania, w tym podniesienia jakości prac i recenzji. System potwierdza bardzo dobrą reakcję władz Uczelni i kierunku na potrzeby rynku pracy, współpraca z pracodawcami jest silną stroną kierunku i właściwym działaniem zgodnym z misją Uczelni. Bardzo dobra dynamika liczby studentów kierunku *logistyka* potwierdza skuteczność wewnętrznego systemu. Przedstawione w raporcie samooceny perspektywy rozwoju kierunku mają wsparcie w projektach naukowych, oraz opracowanej i przekonywującej, spójnej strategii kształcenia.